

Šiame numery

KUKLUS PASIŪLYMAS BURŽUAZO—SVIESUOLIAMS PERAUKLĖTI.
PAMINKLAS LIETUVOS KANKINIAMS — MATO RAISUPIO KNYGA "DABARTIES KANKINIAI".
DIDELIS NUOSTOLIS LIETUVOS KULTŪRINĖS PRAEITIES MOKSLUI.
JURGIO JANKAUS ČIONYKŠČIŲ KELIONIŲ APYBRAIŽA "PAS JAUNŲ DIENŲ BICIULI".
ANTANO VAICIULAIČIO EILERASČIAL FRAZES, IDEJOS, TUŠTUMA — SKAITYTOJŲ NUOMONĖS APIE DU STRAIPSNIUS.
ČIKAGIEČIŲ VOKALINIS TERCETAS DETROITE.
ŽURNALISTIKOS PREMIJA PASKIRTA PROF. JUOZUI ERETUI.
SPYGLIAI IR DYGLIAI

Kertinė paraštė

Kuklus pasiūlymas

buržuazo-šviesuoliams perauklėti

Vis daugiau išeivijos menininkų ir intelektualų akių krypta į tarybinę tėvynę. Vis garsiau vis daugiau jų širdžių plaka nauju taktu. Nusivylę kapitalistinės visuomenės prieštaravimais, vis labiau blauredami šmeižikiška veiksmų veikla, jie, nors vis dar klydami ir klupdami, vis ryžtingiau ieško kelio iš tamsos į šviesą.

Ir vis dėlto, nežūrint galingos tarybinės tėvynės traukos, nežūrint kelių literatūros stambūnų (Morkus, Alseika) grįžimo į tėvyskę, per daug išeivijos meno ir rašto žmonių per ilgai tebesikapto kapitalistiniame mešlyne, painiojasi imperializmo akligatvose. Kodėl taip yra? Atvirai kalbant, čia dalinai kalti ir tėviškes šviesuoliai aktyvistai, dirbantys tamsioje paskendusių išeivijos kūrybinių inteligentų apšvietimui. Taip, čia gerimasi "Gimtojo krašto" minčių sodrumu ar Kazakevičiaus gelmine kritika, tačiau pasigendama metodų ir planingumo sūnų palaidūnų dvasiniam gelbėjimui ir lizdan sugrąžinime. Tam gyvybiniam veiksmui pagreitinti, tiesesniai vieškeliai į tarybinę šviesą ir teisybę pastatyti, skiriami keli kuklūs pasiūlymai.

Pirmiausia, klaidžiojantiems išeivijos buržuazo-šviesuoliams ypač reikia griežtesnės, aiškesnės klasifikacijos, kuri padėtų jiems suprasti, kur jie atsidūrę šiandien — ar rytoj. Siūlau juos paskirstyti į šias septynias kategorijas, nuo paties padūgnio iki išganymo.

1. Buržuazinis piktybininkas.
2. Prieštaravimuose paklydęs buržuaz.
3. Doras buržuazinis paklydėlis.
4. Doras buržuazinis idealistas.
5. Drąsus ir doras buržuazinis idealistas.
6. Drąsus ir doras buržuazinių vertybių perkainotojas.
7. Doras ir aktyvus Tarybų sąjungos bičiulis.

(Nukelta į 2 psl.)

Paminklas Lietuvos kankiniams

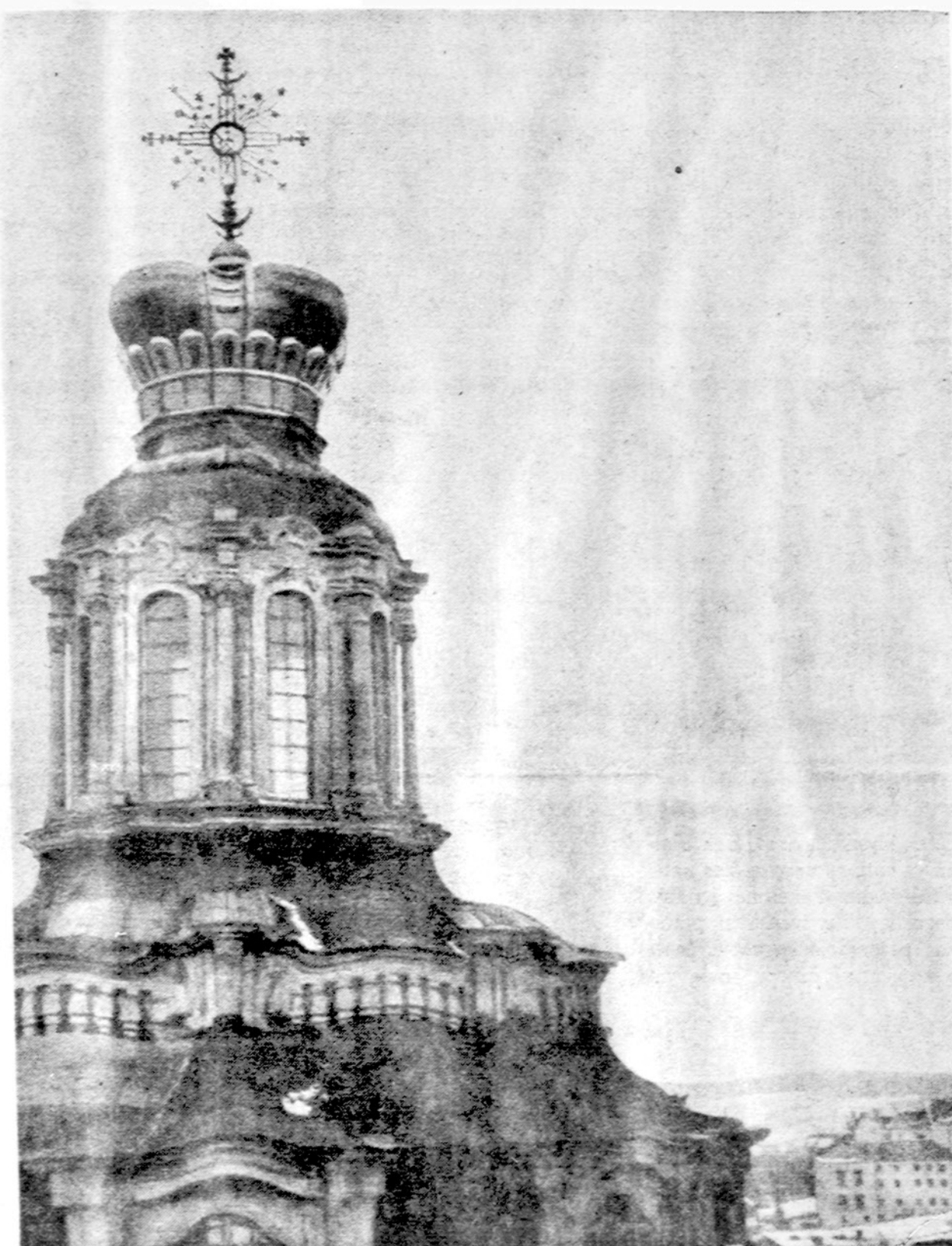
J. DRAUGELIS

Matas Raišupis, DABARTIES KANKINIAI Lietuvos vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų kryžiaus kelias pirmojoje ir antrojoje sovietų okupacijoje. Kalbą tikrino Vladas Kulbokas. Įrašus piešė Telesforas Valius. Nuotraukas perfotografavo kun. A. Kezys, S.J. Išleido "Krikščionis gyvenime" 1972 m. Knygų serija Nr. 8. Spaudė "Draugo" spaustuvė. Knyga turi 436 puslapius, kainą \$10.00, gaunama "Draugo".

Kai Čekoslovakija susilaukė "Prahos pavasario", kada jau buvo galima pasakyti tiesos žodį, tuojau spaudos puslapiuose, daugiausia atsiminimų forma, buvo pavaizduotos visos kančios, kurias čekoslovakams teko pakelti vadinamojo stalinizmo arba griežtojo režimo metais. Tada buvo suskaičiuotos nekalta žuvusių aukų, kiek tai buvo imanoma, duotas vaizdas, kuris iki tol buvo dengiamas nuo viešumos akių. Iš visų tų viešumon išskeltų faktų išryškėjo ir Bažnyčios persekiojimo įvairūs etapai, suskaičiuotos kankinių masės.

Panašus likimas ištiko ir Lietuvos Bažnyčią, kai Lietuva buvo rusiškųjų komunistų okupuota. Tuojau buvo užsimota sunaikinti Bažnyčią, sudarant jos organizaciją, likviduojant jos vadus vyskupus ir kunigus.

Pirmieji okupacijos metai (1940—41) yra daugelio mūsų išgyventi, suduotieji Bažnyčiai smūgiai yra žinomi, nors ir to laikotarpio smulkesnės statistikos beveik nėra. Bet ką atnešė Lietuvos Bažnyčiai antroji okupacija, žinome tik bendrais bruožais: dalis bažnyčių uždaryta, 4 vyskupai ir daugiau kaip 300 kunigų ištremti į Sibirą, nekalbant jau apie 300.000 gyventojų, ištremtų į Sibirą kančios ir mirčiai. O jų dauguma buvo tikintieji. Juk tai buvo fizinis teroras — noras sunaikinti Bažnyčią, jos vadus ir narius. Kaip visa tai vyko, kokiose aplinkybėse, deja, mažai žinome, neskaitydami labai nedaugelio asmenų, pasiekusių laisvę, pasakojimų, kurie irgi yra tik fragmentiniai, labai riboti. Apie aną baisųjį periodą (kuris iš dalies tęsiasi ir dabar, tik kitoje formoje) ir pačioje Lietuvoje tylima. Nors ateistinė propaganda visai stengiasi pateisinti vyskupų ir kunigų trėmimus, tačiau "nusikaltimus" sufabrikavo vos tik porai vyskupų ir keliasdešimčiai kunigų, neva už partizanų (kuriuos vadina banditais) rėmimą. Bet kur kiti? Už ką jie buvo nuteisti išgabenti į Sibiro koncentracijos lagerius? To komunistai nepasako, neduoda motyvų, ne priežastų. Neišdrįsta pripažinti, kad tai buvo žiaurios religinio persekiojimo aukos. Komunistai visam pasauliui skelbdami, kad Sovietų Sąjungoje nebuvo ir nėra religijos ir Bažnyčios persekiojimo, apie nekaltas aukas nutyli ir draudžia apie tai kalbėti. Dėl to ir sunku gauti konkrečių duomenų tiek apie asmenis, tiek apie atskirus įvykius iš tos negailės-

Sv. Kazimiero bažnyčios Vilniuje centrinio kupolo viršūnė, besibaigianti Lietuvos valstybingumo simboliu — Didžiųjų kunigaikščių karūna ir kryžiumi. Šios šventovės pradžia ir vėlesni šimtmečiai tampa lietuvių tautos istorijos paminklu. Bažnyčios pamatų kėtinis akmuo kaip tik pašventintas šv. Kazimiero kanonizacijos iškilmėse 1604. V. 12. Bažnyčia yra puošnus ir pats didžiausias barokinės architektūros paminklas sostinėje. Lietuvio religinius ir tautinius jausmus siekdami begėdiškiausiu suniekinti, šiandieniniai Lietuvos okupantai rusai - bolševikai šią šventovę pavertė ne kuo kitu, o antireliginiu muziejumi.

tingos ir nesibaigiančios komunizmo kovos su Bažnyčia ir tikinčiais Lietuvoje.

Šią spragą bent iš dalies užpildyti ėmėsi Matas Raišupis, užsimojęs surinkti visur išmėtytus duomenis, faktus, įvykius apie Lietuvos vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų kryžiaus kelią pirmoje ir antroje sovietų okupacijoje. Jis tarsi iš įvairiaspalvių akmenėlių norėjo sudaryti kiek galima pilnesnį mozaikinį paveikslą. Tų pastangų vaisius — "Krikščionis gyvenime" knygos serijos aštuntoji knyga "Dabarties kankiniai".

Kaip autoriui pavyko užsibrėžtas uždavinys?

Reikia tuojau pastebėti, kad knygos autorius savo užsibrėžtam tikslui medžiagos surinko labai daug. O toji medžiaga, tiksliau jos trupiniai, išmėtyti spaudos puslapiuose, užsilikę labai atsargiai rašytuose iš Lietuvos laiškuose, kai kurių asmenų atmintyje ar jų asmeniškose užrašuose, dalis net komunistinėje spaudoje. Visa tai surinkti, siste-

mingai surūšiuoti buvo nelengvas darbas. Savaime suprantama, kad surinktieji duomenys negali būti šimtu procentų tikri. Jie kartais gali būti asmenišku pergyvenimų padiktuoti, kaip lygiai negarantuotinas patikimumas ir komunistinėje spaudoje paduotų įvairių "faktų", žinant, kad jie atsirado tardymo metu, iš anksto sudarius kaltinimą ir pasmerkimą. Tai nėra savanoriški "prisipažinimai", o išgauti prievarta, taigi labai abejotinos vertės.

Knygos autorius surinktą medžiagą suskirstė į penkis skyrius. Pirmąjį pavadino "Kai laisvės saulė nusileido". Čia pasakojama apie pirmąją Sovietų Rusijos okupaciją, trumpai suminiama vokiečių okupacijos metu kunigų aukos, antrosios rusų okupacijos pirmosios dienos. Toliau kalbama apie "salą ateizmo vandenyne" — Kauno kunigų seminariją, šiame skyriuje randame žinias apie Vilniaus bažnyčias po 25 metų okupacijos, ir pagaliau apie du vyskupų okupacijos metais:

vysk. K. Paltaroką ir vysk. A. K. K. Paltaroką.

Antrasis, gana keistai pavadinamas, knygos skyrius — "Gegutėle, tu anksčiau parlėk" — pačiu vardu skaitytojui nieko nepasako. O knygos autorius čia tais vienos partizanų dainos žodžiais norėjo papasakoti apie kunigus, nukentėjusius dėl partizanų. Duomenys paimti daugiausia iš komunistų propagandinės literatūros (ypač iš "Žudikai bažnyčios prieangyje"), kurioje buvo paduoti dvasiškų neva prisipažinimai dalyvavus partizanų veikloje arba ją visai rėmus. Kokios vertės tie prisipažinimai, gelrai žinome, kai jie išgaunami ilgų tardymų ir kankinimų paigoje. Jais knygos autorius ar ne per daug patikėjo ir rėmėsi. Kalbant apie Lietuvos dvasininkų kančias, šiame skyriuje išpūdis lyg ir silpninamas, kada paduodama dvasiškų ryšių su partizanais. Gaunasi išpūdis, kad čia lyg pateisinamos okupantų naudotos priemonės prieš dvasišką.

Betgi viena yra tikra, kad už tą neva partizaninę veiklą yra

nukentėję kelios dešimtys kunigų. Jų vardai žinomi, jie buvo ištremti į Sibirą, žinomos ir tos partizaninės veiklos kai kurios aplinkybės. O jos buvo grynai kunigiškos — pastoracinės: dvasinis aptarnavimas asmenų, veikusių pogrindyje ar su ginklu bandžusių ginti krašto laisvę. Šiame skyriuje plačiai yra aprašyta Telsių vyskupų B. Borisevičiaus ir Pr. Ramanausko tardymas, kaltinimai ir bausmės. Skyrius baigiamas ištrauka iš 1947 metų Lietuvos tikinčiųjų laiško Šventajam Tėvui.

Trečiasis knygos skyrius yra pavadintas "Katakombų Bažnyčia". Čia randame įvairių dvasiškų kančių epizodų: suėmimai, tardymai, trėmimas, pastoracinė veikla Sibire, kančios ir mirtys vyskupų Reinio, Matulionio, Ramanausko. Be to paduota daugiau kaip 130 kunigų pavardės (kai kurių su ilgesnėmis biografijomis), kentėjusių Sibire ir mirusių arba ištremimų arba grįžusių į Lietuvą. Skyrius baigiamas vieno kito kunigo pastoracinio darbo Sibire užuominomis.

Ketvirtasis knygos skyrius "Audra tebesiaučia" sumini po Stalino mirties trumpą atoslūgį, toliau aprašo vysk. Paltaroko paskutines gyvenimo dienas ir mirtį, vysk. Steponavičiaus nuo pareigų nušalinimą, Klaipėdos bažnyčios dramą, Skiemonių įvykius, Kauno kunigų seminarijos vargus, vysk. Maželio veiklą, kunigų baidimus už vaikų religijos mokymą. Toliau paduotos taisyklės, kuriomis Religijų reikalų tarybos igaliojantis Justinas Ruginis vadovojas, varžydamas Bažnyčios ir dvasiškų veiklą, anketos, kuriomis tikrinama jaunimo ir suaugusių religingumas, vėl kelių nukentėjusių kunigų portretai, paskutinio meto kunigų bylos ir bausmės už vaikų tikybos mokymą. Skyrius baigiamas trumpomis žiniomis apie Sibirą, tą lietuvių tautos Golgotą.

Paskutinį knygos skyrių sudaro įvairūs sąrašai, statistikos ir lentelės, iš kurių matyti kondensuotas vaizdas, koks buvo skaičius bažnyčių, koplyčių, dvasiškų Lietuvoje 1940 metais ir koks yra šiandien: kiek 1960—71 m. yra mirusių ir naujai įšventintų kunigų. Pagaliau paduotas pilnas sąrašas 1940 m. Lietuvoje dirbusių kunigų ir jų likimas iki 1972 m. pradžios.

Knygos gale įdėta knygos mecenato kun. Pijaus Lekešio atvaizdas, koks buvo skaičius bažnyčių, koplyčių, dvasiškų Lietuvoje 1940 metais ir koks yra šiandien: kiek 1960—71 m. yra mirusių ir naujai įšventintų kunigų. Pagaliau paduotas pilnas sąrašas 1940 m. Lietuvoje dirbusių kunigų ir jų likimas iki 1972 m. pradžios.

Kaip iš knygos turinio matyti, medžiagos yra surinkta labai daug ir labai vertingos bei idėmios. Autorius ją traktavo su meile ir tam tikra pagarba. Gal dėl to iš jo jo plunksnos, beieškančio šiltesnio žodžio, gražesnio posakio, tikrovė kai kur panaši į beletristiką, o ne dokumentais paremtą istoriją. Gal dėl medžiagos gausybės, gal dėl skubėjimo kiek patį greičiau knygą įduoti ir skaitytojo rankas, pasigendama medžiagos sistemingesnio su-

(Nukelta į 2 psl.)

Paminklas Lietuvos kankiniams

(Atkelta iš 1 psl.)

skirstymo, suklasifikavimo pagal objektą ir turinį. Taip ir lauk-
tum, kad pvz. visa, kas žinoma
apie vyskupus, būtų paduota
vienoje vietoje, viename skyriu-
je. Dabar, apie juos rašant ke-
liose vietose, gaunasi pasikartoji-
mai. Knygos skyriai nėra aiškiai
apriboti vienu kuriuo klausimu.
Pvz. skyrelyje "Sventovės pele-
nuose", kur kalbama apie baž-
nyčių naikinimą, įdėta Molėtų
klebono Lajausko nužudymas.
Skyrelyje "Akimirkos iš tikinčių-
jų priešinimosi" įdėta šv. Jono
bažnyčios Vilniuje likimas. Po-
skyris "Vyskupas Šalino viešpa-
tavimo laikais" galėjo būti pa-
vadintas "Vyskupai Šalino me-
tais" ir paduota visų vyskupų
anuo metu likimas. Skyrelis "Ke-
li vyresniųjų kankinių portretai"
(331—349 p.) pilnai tiko įjungti
į skyrelį "Vardai Kristaus kan-
kinių kapinyne" (172—204 p.).
Atrodo, kad knygos autorius, kai
knyga buvo jau parašyta, dar
gavo naujos medžiagos, bet nenorė-
jo savo darbo peredaguoti ir ją
į atitinkamas vietas įjungti. To-
dėl įdėjo į knygos pabaigą tai,
kas labai tiko įterpti į kitus kny-
gos skyrius.

Skyriuje "Okupantų uždarytos
bažnyčios" yra paminėtos kelios
ir evangelikų liuteronų bei kalvi-
nų bažnyčios, tačiau ne visos.
Vaizdo pilnumui tiko parinkti
medžiagos ir apie kitų konfesijų
Lietuvoje sunaikintas bažnyčias
ir čia jas paduoti.

Kad knyga leista paskubomis,
matyti iš paliktų nepastebėtų
stambesnių klaidų. Pvz. 193 p.
rašoma kun. Jonas Rakickas, o
kitose vietose tikrasis jo vardas
Juozas. Tėvas Pijus-Jurgis Andri-
jaitis (bet gal taip parašė komu-
nistinis šaltinis?), kai tuo tar-
pu tikroji pavardė yra Andraitis.
Be to, Religinis reikalų tarybos
igaliojimas yra ne Rugienius, kaip
visur knygoje rašoma, o Rugienis.
Be smulkesnių rašybos ir skyry-

bos klaidų, kai kur yra likę ir
stambesni, pvz. 378 p. visiškai
nereikalinga trečioji eilutė iš vir-
šaus.
Knygoje panaudota medžiaga
yra gausiai dokumentuota. Ta-
čiau nuorodos į šaltinius kny-
gos autorius vienas paliko tekste
(tokie yra daugiausia), o kitas
įdėjo atskirai knygos gale. Būtų
buvę nuosekliau laikytis arba
vieno arba antro būdo. Skaityto-
jui yra patodgiau, kai, perskaičius
žinią ar faktą, čia pat (geriau
puslapio gale) paduota ir šaltinis.

Visos čia padarytos pastabos

Vilniaus katedros šv. Kazimiero koplyčios detalė su krikščionys ir Di-
džiųjų Lietuvos kunigaikščių skulptūromis. Šioje koplyčioje šimtmečius
tikinčiųjų buvo lankomas šv. Kazimiero karstas, padėtas viršum kop-
lyčios altoriaus. Pokario metais, rusams - bolševikams istorinę Vilniaus
katedrą uždarius ir pavertus ją meno galerija bei koncertų sale, ir šv.
Kazimiero karstas iš čia turėjo būti išneštas į šv. Petro ir Povilo baž-
nyčią Antakalnyje.

Šv. Jono bažnyčia ir varpinė Vilniuje. Sventovė skatytą dar Vynauto
laikais, ir pagrindiniame savo plane yra gotikinės architektūros pa-
minklas. Pokario metais rusai - bolševikai bažnyčią uždarė, palikdami
ją lėtam irimui ir laiko dantų malonei. Tik pastaruoju metu Vilniaus
universiteto rūpėsių ji atiduota universiteto žinion, remontuojama ir
naudojama įvairioms mokslinio pobūdžio parodomis.

nemažina knygos vertės. Jos pa-
minėtos tik tam, kad, leidžiant
antrą laidą, arba darant knygos
vertimą į svetimą kalbą, būtų pa-
stebėta tai, kas galima patobuli-
ninti, pataisyti. Autorius šios rū-
šies darbu pramynė pirmąjį taktą.
Ateityje ant padėto pagrindo bus
galima, surankiojus naujų pyle-
lių, naujų faktų, papildyti ir
puošti didžiulį autoriaus pastaty-
tą paminklą Lietuvos kanki-
niams. Šalia Romos šv. Petro ba-
zilikos netoli Apaštalo Kuni-
gaikščio kapo lietuvių aukomis
įrengtos Gailėtingumo Aušros
Vartų Dievo Motinos koplyčios,
skirtos amžinam atminimui visų
Lietuvos Bažnyčios kankinių, M.
Raišupio knyga "Dabarties kan-
kiniai" yra tarsi ano paminklo
pratęsimas. Už tai visi lietuviai,
kurie supranta ir vertina aukos
prasme, yra autoriui ir knygos
leidėjams dėkingi. Knyga skaito-
ma, kaip nenutrūkstamas filmas,
kuriam vaizdas seka vaizdą, ku-
ris vis skaudesnis, įdomesnis,
prasmingesnis.

CHICAGOS IR APYLINKES DALININKŲ PARODA

Dvimetinė Chicago ir apylin-
kės dailininkų paroda įvyks Chi-
cago meno institute nuo kovo
30 iki gegužės 6 dienos.

susilaukęs tokio tarptautinio dė-
mesio.

Tas E. Laucevičiaus parengtas
vandens ženklų atlasas nuo kitų
panašių leidinių skiriasi visų pir-
ma skaičiumi išnagrinėtų ir re-
produktuotų ženklų, o taip pat ir
jų chronologine apimtimi. Daug-
umas vandens ženklų reprodu-
kuota iš naujų, iki tol niekieno
nenagrinėtų šaltinių, dokumentų.
To siekiant, reikėjo peržiūrėti, nu-
fotografuoti, perpiešti ženklus iš
šimtų tūkstančių lapų. Visi ženklai
atlas surinkti pagal temati-
ką, alfabetinį pavadinimų tvarką
ir perpiešti natūraliame dydį.
Informacijos apie tuos ženklus
randame I-me tome, kur nuro-
doma paskiro archyvinio doku-
mento ar spaudinio saugojimo
vieta, o taip pat ir tų dokumen-
tų datavimas. Daugumos van-
dens ženklų inicialai dešifruoti ir
tie ženklai smulkiai aprašyti.
Ženklų sąrašai, sudaryti įvairiais
pagrindais, suskirstyti ir pagal
metus, ne tik labai padeda, ieš-
kant reikiamą ženklą, bet ir pa-
teikia gana išsamų duomenų
apie paskiro ženklą atsiradimą, jo
kilmę.

Beislandamas 1969 metų pa-

Kertinė paraštė

(Atkelta iš 1 psl.)

ba, padėtų jiems greičiau pabėgti
iš buržuazinio marazmo į sveiką
ir švarią bolševikinę samonę.

O itin sudėtingi ligoniai, su
įkalkėjusia ideologiniais pikt-
augliais, galėtų pasinaudoti pag-
rindinėmis tarybinėmis intelektu-
alų perauklėjimo institucijomis.
Mes atsimename, koks pilnas
prieštaravimų buvo, sakykime,
Kazio Borutos ar Antano Miški-
nio kūrybinis kelias. Kaip jie su-
gebėjo įveikti prieštaravimus ir,
palaipsniui, tapti vis pareiginges-
niais socialistinio realizmo šauk-
liais? Keletas metų priverčiama
darbo stovykloje! Ir tėviškėje pa-
silikę rašytojai doriau elgėsi, ži-
nodami, kad tokios stovyklos veiki-
a. Kapitalistiniai šmeižikai yra
priplepę eilę nesamonių apie
tas stovyklas. Iš tikrųjų, jos yra
šviesus tarybinės vyriausybės so-
cialistinio humanizmo įrodymas.
Tarybų valdžia negaili nei lėšų
nei personalo savo intelektualams
perauklėti darbo stovyklose, už-
uot leidusi jiems klaidžioti ir
nykti anachrinėje "laisvėje",
kuri buržuaziniuose kraštuose.
Ir tėvai kartais baudžia vaikus, kad
tie dorais žmonėmis taptų! Tokia
yra gili tarybinių priverčiama
darbo stovyklų prasmė!

Taip, reikia numatyti galimy-
bę, kad perauklėjimo procese
kokiai buržuazų—šviesuolių im-
s ir nugaiš. Bet kokia prasminga
būtų tokia išgaistis, daug pras-
mingesnė už nykimą kapitalisti-
niame mėslyne! Numirės, jis ži-
notų, kad išgaisto kely į šviesą! Ži-
notų, kad bus bematant išleista

baigoje Chicagoje, velionis, pasa-
kodamas apie savo darbus Lie-
tuvos kultūros istorijai tirti, sa-
kėsi, jog jau buvo atidavęs lei-
dyklai kitą didelį veikalą "Kny-
gų įėjimas Lietuvoje XV—XVIII
a.", kuris irgi turis būti didelio
formato ir apimti netoli tūkstantį
puslapių. Taip pat sakėsi bebaig-
giąs rinkti medžiagą ir, grįžęs į
Vilnių, prisėsis apipavidalinti to-
limesnį veikalą "Apie auksaka-
lystę Lietuvoje", kuris turėjo
apimti daugiau kaip pusantro
tūkstančio puslapių. Medžiagą
šiems savo veikalams E. Lauce-
vičius pradėjęs rinkti, dar būda-
mas Anglijoje, nuolat lankyda-
mas muziejus, bukinistas, gi
"rimtai", sakėsi, kokia trisdešimt
metų gyvenęs tik tų temų minti-
mis.

1972. XI. 30 d. Vilniuje, G. K.,
buvo paskelbtas pasikalbėjimas su
E. Laucevičiumi, tačiau jame ne-
randame nieko konkretaus apie
tai, kaip toli jis buvo pažengęs
parengime anos knygos apie
auksakalystę. Reikia manyti, kad
toj medžiaga, kuria nors forma,
irgi pasirodys spaudoje, liudijant
didelę apimtį velionio įnašą į lie-
(Nukelta į 6 psl.)

REZID. TEL. 238-4643
DR. K. G. BALUKAS
Akusierija ir moterų ligos
Ginekologinė CHIRURGIJA
6449 S. Pulaski Road (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-9012

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR
GERKLIO LIGOS
Pritaiko akinius
2838 West 63rd Street
Val. kasdien 10—12 val. ir 1—5 val.
vak. Šeštadienis 10—1 val. Trečiadienį
uždaryta. Ligoniai priimami susitaru.
Ofiso telefonas "R" 8-3229
Rez. tel. tel. WA1brook 5-5076

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-0108 ir California
Pirmad., antr., ketvirt., nuo
6 iki 7:30 val. vakaro
Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Trečid. ir penktad. uždaryta.
Ofiso telefonas 476-4042
Rezid. tel. WA1brook 5-5048

Remkite "Draugą".

pomirtinė jo knyga, kad jo pa-
vardė išgytų į tarybinę enciklo-
pediją — amžinam gyvenimui.

Tad nebegaikime, draugai ir
draugės. Svarbiausia, veikime
planingai, sekime čia išdėstytus
pasiūlymus! Jei taip veiksime, su-
silauksime greito laimėjimo. Jau
matau švintant tą dieną, kai per
laukus ir jūras tarybinės tėviš-
kės ims vingiuoti išsivijos buržu-
azų—šviesuolių gurguolės, laime
švintinčiomis akimis, tarybinio ad-

renalino plazdinamomis širdimis.
Jau jie artėja prie budriai sau-
gomų tarybinės tėvynės sienų.
Prasiveria vartai, išsijungia mi-
nos, atšimpa vielų spygliai, užsi-
čiaupia budrūs šunys—sargybi-
niai, nusišypso tarybiniai pasie-
niečiai su apsiaustais—palapinė-
mis, šiltai apkabina didžiojo bro-
lio rašytojai—ažuolaliemeniai,
saulė nušviečia vedančią socialisti-
nio realizmo sodą, juokas ir
džiaugsmo ašaros...

Buržuazų—šviesuolių

(Redakcijos pastaba.
Šioje vietoje sakinio ir rašinio pa-
baigą ištrėpė susijaudinusio au-
toriaus ašaros).

DR. C. K. BOBELIS
AKUSIERIA IR SLAPUMO TAKI
CHIRURGIJA
Tel. — 695-0533
FOX VALLEY MEDICAL CENTER
860 Summit Street
Routo 58 — Elgin Illinois
Tel. ofiso HE 4-5819, rez. 388-2252

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm. ketv. 1 iki 7 popiet.
antr., penkt. 1-5 trečd. ir šešt. tik
susitarus

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. 1
ketv. 1—4 ir 7—9; antrad. ir penkt.
10—4, šeštad. 10—3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. Tel. — GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSIERIA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne
atsiliepia, skambinti: MI 3-0001

Tel. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akių Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 5-2220
Namų — rezid. — Prospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antr., ketvirtad. ir penkt.
nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8
val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7273
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6
iki 8 val. Trečid. ir šeštad. uždaryta

Vid. telefonai 652-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7 Trečid. u
šeštad. tik susitarus.

Tel. ofiso ir buto OLYmple 2-4158
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketvirt., ir penkt.
nuo 12-4 val. p. p. 6-8
val. vak. Šeštad. 12-2 val. p. p. ir
trečid. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 v. ryto iki
2 v. popiet. Trečid. ir šeštad. nuo
10 v. ryto iki 1 v. popiet.
Ofiso telefonas RE 7-1168
Rezid. telefonas — 259-2919

Perskaite "Draugą", duo-
kite jį kitiems pasiskaityti

DR. MINA KRAUCELI
KRIAUGELIŲNAITE
AKUSIERIA IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave.
Tel. WA 5-2670, neatsiliepia skau-
dinti 471-0225 Valandos pagal su-
sitarimą

Ofiso tel. 4-1818 Rez. PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71st ir Campbell Ave. kampas)
Pirmad., antr., ketvirtad. ir penkt.
nuo 3 val. popiet iki 7 val. vak.
Ketvirtad. ir šeštad. nuo 9 v. ryto
iki 11 val. ryto — tik susitarus

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Tel. Ofiso PR 6-7800 Namų 925-7097
Valandos tik pagal susitarimą
Trečiadieniais uždaryta

Ofiso tel. 739-3720
IZOLDA M. RADVILA, M.D.
AKIŲ GYDYTOJA IR CHIRURGE
3235 W. VOLLMER
(Kampas 203 St. ir Kedzie Ave.)
Flossmoor, Illinois 60422
Valandos pagal susitarimą.

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostato
CHIRURGIJA
2656 West 63rd Street
Val. antr., nuo 1 - 4 popiet
ir ketvirtad. nuo 5 - 7 vakare
Ofiso tel. 776-2888; rez. 448-5547

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. Reliance 5-4410
Rez. Gltovell 6-0617
Valandos: pirm. ir ket. nuo 12 val
iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. vak.
antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p.
ir vakarais pagal susitarimą

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
TEL. 925-8296
Valandos: 2-3 v. v. penktad. 10-11
ryto 2-3 val. vak. Šeštad. 1 iki
4 v. vak. Trečd. ir sekmad. uždaryta
Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223.
Ofiso val.: Pirm., antr., trečd. ir
penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8
v. v. Šeštad. 2-4 val. popiet ir kitu
laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6196
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktad.
2-4 ir 6-8. Trečd. ir šeštad. uždaryta

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue
Val.: pirm., antr., ketv. 6-8 val.
vak., penktad. ir šeštad. 2-4 popiet
ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Trečd. ir šeštad. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZILIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road
Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4856.
Val.: pirm., antr. ketv. 2-5 ir 6-8
penktad. 2-5. Šešt. pagal susitarimą.

Edmundo Laucevičiaus netekus

Didelis nuostolis Lietuvos kultūrinės praeities mokslui

š. m. sausio mėn. 7 d. Vilniu-
je, po sunkios ligos, mirė lietu-
vių kultūros istorikas **Edmundas**
Laucevičius. Buvo gimęs 1906
VII.31 d. Šiauliuose. 1929 m. bai-
gė VDU teisių fakulteto ekono-
mijos skyrių, gi 1950 m. — Vil-
niaus universiteto istorijos ir fi-
lologijos fakultetą. 1925-35 m.
tarnavo Lietuvos Finansų minis-
terijoje, prekybos departamente, o
1935-40 m. Užsienų reikalų mi-
nisterijoj ir buvo Lietuvos pasiun-
tinybės Londone sekretorius.
1940-63 m. dėstė anglų kalbą
įvairiose vidurinėse ir aukštosio-
se Vilniaus mokyklose. Greta to,
tyrinėjo Lietuvos materialinės
kultūros istoriją, aplankydamas
veik visas Lietuvos bibliotekas,
muziejus ir archyvus, o taip pat
Krokuvos, Varšuvos, Poznanės,
Lvovo, Minsko, Gardino, Rygos,
Talino, Leningrado, Maskvos ir
Vakarų Europos muziejus bei ar-

chyvus, vis parsiveždamas doku-
mentaciją savo rašiniams.

Paskelbė studijas iš numizma-
tikos, auksakalystės ir popierin-
kystės istorijos (Iš lietuvių kultū-
ros istorijos III-me tome, 1961 m.
"Kauno pinigų kalykla", gi —
VI-me tome, 1964 m. "Kauno
auksakaliai XV-XVII" ir "Lietu-
vos popieriaus dirbtuvės XVI-
XVII amžiais"). Ir tų studijų es-
minis bruožas — kruopšti, išsami
dokumentacija.

Be monumentalią reikšmę turi
jo didžiulis (didelio-albuminio
formato) veikalas—monografija
"Popierius Lietuvoje XV—XVIII
a.", išleista 1967 m. Vilniuje. I-
as tomas, 287 p. apima semiamo-
jo popieriaus gamybos technikos
ir to popieriaus gamybos Lietu-
vos DK duomenis. II-as tomas,
557 p. Lietuvoje gaminto popie-

rius vandens ženklų (filigranų)
atlasas, apimantis 4277 tokių
ženklų piešinius. Istorinę dalį su-
daro net 39 popieriaus fabrikų,
veikusių LDK, aprašymas; tų
fabrikų atsiradimo ir popieriaus
gamybos raidos Lietuvoje vaizdą
apžvalga. Mūsų kultūros istorijo-
je tai pirmutinis ne tik tos srities,
bet ir iš viso tokios apimtys dar-
bas, jo svarbą galima suprasti,
tik palyginus jį su kitų kraštų to-
kios rūšies tyrinėjimų duomeni-
mis. Tai puiki dovana visiems
paleografams ir nedatuotų rašy-
tinių dokumentų bei spausdinių
tyrinėtojams. Visai vertai tas vei-
kalas iš karto atkreipė istorikų, o
ypač archyvistų, bibliotekininkų
(pvz. tarptautiniame suvažiavime
Londone) ir paleografų dėmesį.
Veikalas tarptautinėje mokslinių
knygų parodoje buvo apdovanot-
as aukso medaliu. Tai pirmuti-
nis, lietuvių parašytas, veikalas

Pas jaunų dienų bičiulį

JURGIS JANKUS

Amerikos milijoniniu mastu mūsų čia, rodos, tiek nedaug, bet, gerai — paieškojęs, beveik visur rastum kokį užsimetęs lietuvių.

Aną kartą aplankę Georgijos pušynuose įstrigusį sūnų, kelias dienas pasidžiaugę kalnais, stabterėjome apšviesti, pačiame pietiniame Ohio valstijos maigaly nusėdusi, jaunų dienų bičiulį Edmundą Butrimą. Jis čia gal prieš kokią penkiolika metų nusipirko Ohio upės krante nuėjusiam Pomerio miestelyje pallegusio gydytojo kabinetai ir emė gydyti kardin kelintos kartos angliakasių palikuonis.

Pomerio pasiekė apie 4 val. po pietų, kada dienos valandos baigiasi. Susiradau siaurą, aukštą, kitų namų ankštai suspaustą, lyg krūvon stumtę sustumtą, pastatą, kuriame pagal adresą turėtų būti jo kabinetas. Žmoną paliekiau pasidėti mašinoje. Sakau: „Tu pažūrėk į tą rusvą, ligi tirtumo užterštą Ohio upės srovę, o aš eisiu mesti akį, ar Edmundas tebėra čia. Juk žinai, kad daktarai nemėgsta ilgų darbo valandų“.

Jeinu Laukiamašis ilgas, siauras. Prieš kažin kiek metų čia jau būvau buvęs kartą, bet dabar viskas atrodo kitaip, lyg užėjau pirmą sykį. Tada buvo lyg erdviau, o gal tik todėl, kad tada lauke švietė saulė ir pilni pasieiniai buvo laukiančių ligonių, o aš, jų akių sekamas, kaip niekur nieko nuėjau tiesiai pas daktarą. Ir dar ne vienas, su pačia daktarine, su Koste, kurios santuokos dokumente net savo parašą esu prikeręs, matykite — liudininkas būvau ir Kauno burmistro ir Žaliakalnio klebono kanauninko Kapočiaus akivaizdose. Būčiau neteisingas, jeigu nepridėčiau, kad kanauninkas, mūsų parašams, o Koste ir Edmundo žiedams palaistytį su triukšmu prakimšo pilvotą šampano bonką. Vokietmečiu tai buvo toks jau eilinis reikalas.

Dabar ji atidaro duris, apsiirgusi, gatava išeiti. Ta pati, bet ir ne visiškai ta pati. Laikas jau ir jos veide kiek pasauvaliavęs, tik akių tas sauvalliautojas dar nepasiekęs: jos taip pat tvirtos ir klaurai smeigiančios. Bet neilgai ties manim ir testabteri.

— Labai gaila, bet daktaras išvyksta pietų. Sugrįš šeštą valandą, — trumpai pasako ir nusisuka į duris, pro kurias turėtų atsekti vyras.

Supratau, kad manęs negalėjo gerai matyti, nes stovėjau nugara į siaurą langą, vienintelį tam kambary, ir tylėdamas žengiau artyn.

— Ne, ne, daktaras dabar jokių būdu negali priimti. Jis jau apsiirgęs išeiti, — priešinosis Kostė.

— O aš manau, kad mane tikrai priims, — nusijaučiau lietuviškai.

Ji šūktelėjo porą! ir ol, platus šypsnyš nušlavė nuo veido visus ką tik matytus laiko teptuko bruožus, ir atsisukusi į duris emė šaukti:

— Edmundai, žiūrėk! Edmundai, žiūrėk, kas čia. Tik greičiau!

Tarpdury pasirodė ir Edmundas. Toks pat, kaip visada. Gal ne visiškai toks pat. Atrodė, kad per pastaruosius kelerius metus bus ant sveikatos aukuro keliolika svarų lašinių sudėjęs. Dabar tikrai galėtų susijusti tuo pačiu diržu, kuriuo juosdavosi prieš daugelį metų Sėduvos progimnazijoje. Ir visas toks pat, kaip tada: tiesus, status, pilnas ryžto, tik veide žymu kiek nuovargio, bet ir nenuostabu: kiek ligonių praleido nuo aštuntos valandos ryto ir dar kiek reikės praleisti nuo šeštos ligi devintos. Bet kaip

vėliau paaiškėjo, tuo pačiu impetu jis varo visas šešias savaites dienas ir priedo dar sekmdienio popietį, jeigu popiečiu galima vadinti laiką nuo ketvirtos po pietų ligi devintos ar net dešimtos vakaro. Bet tą sužinojau vėliau, o tuo tarpu (po pasisveikinimų ir apsikabinimų) pasakė:

— Aš dar turiu mažą reikaluką, o judu Kostė parlydės namo. O! Tenai rasi naujų dalykų! Ir kokių dalykų! Tik tu (čia jau Kostė) jam nieko nesakyk, tegu pats pamato. Tai nustebsi! Broliuk, tai nustebsi!

Važiavoju ir galvoju, kokių naujų stebuklų bus pridareš. Kai tada buvau, šalia 33-ojo kelio buvo nusipirkęs kalno slaitą, atokiai nuo kelio pasistatęs erdvi namą, apie kurį Kostė buvo pridagimusi gausybę gėlių, o jis pats brūzgynais apšepusį slaitą jau buvo pakeitęs į jauną kvepiantį pušyną. Dabar daugumas tų pušelių turėtų jau bešokti į pušis kaip reikiant, ir atkalnėje pastatytą Fatimos Mariją gožti plačiomis šakomis. Bet ką dar ypatingesnio būtų galėjęs padaryti. Sakau, gal kokį imantrų maudymosi baseiną, gal tokį, kuriame gali kiaušius metus taškytis. Žinoma, gal net kokį baseiną stetoskopo formos, perkratęs visas galimybes, nusprendžiau. Kaip čia dabar prisisieks žmogus galėtų apsieiti be baseino. Tėvai ir tėvų tėvai maudydavosi kūdrose, o mes dabar — baseinuose. Kaipgi kitaip. Tik kad tautiškiu atrodytu, reikėtų juose pasodinti ajarų ir priveisti karosų. Tą tikrai Edmundui patarsiu.

— Tai ką gi, pagaliau, pama-

Tiesa, pušaitės į medžius užaugusios, net visą kalno slaitą užstoja. Truputis brūzgynų tik pačioje viršūnėje tekyso. Pamates lagaminą pirmame kambary, skubu skersai namą pamatyti, kas taip nuostabu kitoje pusėje. Pribegu valgomajame prie didžiulio lango ir išsižioju: nebėra puikios, gėlėmis įrėmintos, terasos, nebėra Fatimos Marijos, nebėra paties gražiausio pušyno, o jų vietoje vėpso kažin kiek pėdų pločio ir dar kažin kiek gilumo raudonmolyje išvarvolytas griovys. Jo raudonam dugne kai kur dar tebekėpso milžiniški akmenų gurvolių, o tarp jų kelios didžiulės žemkės.

— Tai tokie nuostabūs dalykai pas jus? — pasakau per petį.

— Tai jau tokie, — atsidusdama pakartoja Kostė.

Kai leki lyg galvą pametęs greitkeliu, yra nebologai, bet kai tau pačioj panosėje ir dar tavo sukurtas gražiausias vietas žemkės rausia, tai...

— Bet kad tuo greitkeliu niekur ir nenulėksi. Čia tuoj už trijų sodybų jis įeis į tą patį vingiuotą kelią, kuriuo atvažiuom.

— Praplatis ir aną...

— Ne, aną paliks tokį pat. Kad žinotum, kaip Edmundas kovojo, kad išvažiuojamą padarytų ties senoju keliu. Galėjo kiek praplėsti, vingius patiesinti. Ir apskritai, kiek čia tuo keliu kas važiuos, kai miestelį galės greitkeliu aplenkti. Bet ne! Reikėjo kam gerai uždirbti, tai ir rausia kalną.

— Po kuriuo prirausta tiek daug urvų, kad gali būti net tokių, apie kuriuos niekas nieko

nebežino, — užpakaly atsiliepiu jau spėjęs grįžti daktaras. — Žinai, kiek pėdų po greitkeliu bus tie urvai, kuriuos žinom?

— Aš tik patraukiau pečiais.

— Apie trisdešimt, keturiasdešimt pėdų. Teiravaus kalnų specialistų. Jie nieko negarantuos. Sako, gali įsmukti bet kada ir bet kur, ypač kad kasyklos seniai užleistos, urvai užtvinę vandeniui ir jų stovio niekas negali patikrinti. Ir aš beveik tikras, kai mašinose pradės važinėti, ypač didieji sunkvežimiai, — įsmuks. Gal už kelių ar keliolikos metų, bet įsmuks. Tik viena turiu pasakyti, komisijoms kaltininkų ne-

nebežino, — užpakaly atsiliepiu jau spėjęs grįžti daktaras. — Žinai, kiek pėdų po greitkeliu bus tie urvai, kuriuos žinom?

— Aš tik patraukiau pečiais.

— Apie trisdešimt, keturiasdešimt pėdų. Teiravaus kalnų specialistų. Jie nieko negarantuos. Sako, gali įsmukti bet kada ir bet kur, ypač kad kasyklos seniai užleistos, urvai užtvinę vandeniui ir jų stovio niekas negali patikrinti. Ir aš beveik tikras, kai mašinose pradės važinėti, ypač didieji sunkvežimiai, — įsmuks. Gal už kelių ar keliolikos metų, bet įsmuks. Tik viena turiu pasakyti, komisijoms kaltininkų ne-

nebežino, — užpakaly atsiliepiu jau spėjęs grįžti daktaras. — Žinai, kiek pėdų po greitkeliu bus tie urvai, kuriuos žinom?

— Aš tik patraukiau pečiais.

— Apie trisdešimt, keturiasdešimt pėdų. Teiravaus kalnų specialistų. Jie nieko negarantuos. Sako, gali įsmukti bet kada ir bet kur, ypač kad kasyklos seniai užleistos, urvai užtvinę vandeniui ir jų stovio niekas negali patikrinti. Ir aš beveik tikras, kai mašinose pradės važinėti, ypač didieji sunkvežimiai, — įsmuks. Gal už kelių ar keliolikos metų, bet įsmuks. Tik viena turiu pasakyti, komisijoms kaltininkų ne-

nebežino, — užpakaly atsiliepiu jau spėjęs grįžti daktaras. — Žinai, kiek pėdų po greitkeliu bus tie urvai, kuriuos žinom?

— Aš tik patraukiau pečiais.

— Apie trisdešimt, keturiasdešimt pėdų. Teiravaus kalnų specialistų. Jie nieko negarantuos. Sako, gali įsmukti bet kada ir bet kur, ypač kad kasyklos seniai užleistos, urvai užtvinę vandeniui ir jų stovio niekas negali patikrinti. Ir aš beveik tikras, kai mašinose pradės važinėti, ypač didieji sunkvežimiai, — įsmuks. Gal už kelių ar keliolikos metų, bet įsmuks. Tik viena turiu pasakyti, komisijoms kaltininkų ne-

nebežino, — užpakaly atsiliepiu jau spėjęs grįžti daktaras. — Žinai, kiek pėdų po greitkeliu bus tie urvai, kuriuos žinom?

— Aš tik patraukiau pečiais.

— Apie trisdešimt, keturiasdešimt pėdų. Teiravaus kalnų specialistų. Jie nieko negarantuos. Sako, gali įsmukti bet kada ir bet kur, ypač kad kasyklos seniai užleistos, urvai užtvinę vandeniui ir jų stovio niekas negali patikrinti. Ir aš beveik tikras, kai mašinose pradės važinėti, ypač didieji sunkvežimiai, — įsmuks. Gal už kelių ar keliolikos metų, bet įsmuks. Tik viena turiu pasakyti, komisijoms kaltininkų ne-

nebežino, — užpakaly atsiliepiu jau spėjęs grįžti daktaras. — Žinai, kiek pėdų po greitkeliu bus tie urvai, kuriuos žinom?

— Aš tik patraukiau pečiais.

— Apie trisdešimt, keturiasdešimt pėdų. Teiravaus kalnų specialistų. Jie nieko negarantuos. Sako, gali įsmukti bet kada ir bet kur, ypač kad kasyklos seniai užleistos, urvai užtvinę vandeniui ir jų stovio niekas negali patikrinti. Ir aš beveik tikras, kai mašinose pradės važinėti, ypač didieji sunkvežimiai, — įsmuks. Gal už kelių ar keliolikos metų, bet įsmuks. Tik viena turiu pasakyti, komisijoms kaltininkų ne-

nebežino, — užpakaly atsiliepiu jau spėjęs grįžti daktaras. — Žinai, kiek pėdų po greitkeliu bus tie urvai, kuriuos žinom?

— Aš tik patraukiau pečiais.

Antanas Vaičiulaitis

NAKČIA SUSTOJUS PO ŽYDINCIA LIEPA

Mūsų dienos — liepos žiedas
Siaurės krašto naktįje,
Balto sodo obelėlė,
Apynėlis, lėlija.

Tohmoj dangus žoravo,
Liejosi gaili daina.
Vėjuose klegėjo gervė,
Tėviškėlėn skrisdama.

Naktį žvaigždes mes praėjome
Tarp lėliučių ir sapnų.
Nulinkavome, lyg šešėliai,
Už marių mėlynų.

Žydi ten kupli liepužė,
Siaurės soduos osdama.
Kvepia vėsnios baltų naktį,
Obelėlė, sedula.

NUO DIDŽIOSIOS KOPOS

Nuo didžiosios kopos
Tau parnešiu smėlio,
O nuo marių krašto —
Baltų akmenėlių.

Vilnys akmenėlių
Amžių amžiais plovė.
Ir didžioji kopa
Nuo senovinių stovi.

Ten žvejų kaimėlis
Miega užpustytas,
Jo sapnų nedrumščia
Vakaras nė rytas.

Kai išdils mūsų pėdos,
Kai nuplūs jas putos,
Žalioje girvelėje
Vis čiaušės lakstutė.

Vis pustys čia smėlis
Ir kvepės pušaitės...
Kas tada išvaikščios
Šiuos klonius, pašlautes?

Nulinkau prie marių,
Prie vilnių ir pūslų.
Ošia, ošia vandens
Rūškani ir dūslus.

AUSRINĖ DAINA

Kai tu eisi vandens,
Sugirgždenk vartelius.
Ir subelsk prie akmenų
Seno klevo naščius.

Visą naktį mąščiau,
Sapnavau tik tavę.
Už lakstutę gražiau
Paskardėnki sode.

Kai skambės ta daina,
Aš žinosiu — čini.
Aušrai tekant, rasu
Mes nubrisim vieni.

Nenuliūsk prie vandens:
Aš panešiu naščius,
Kai aušrinė plevens
Ir vėjeliai nuščius.

Nusilenkt prie versmės, —
O tai laimė bus mums!
Mus vanduo atspindės, —
Atspindės — susidrums..

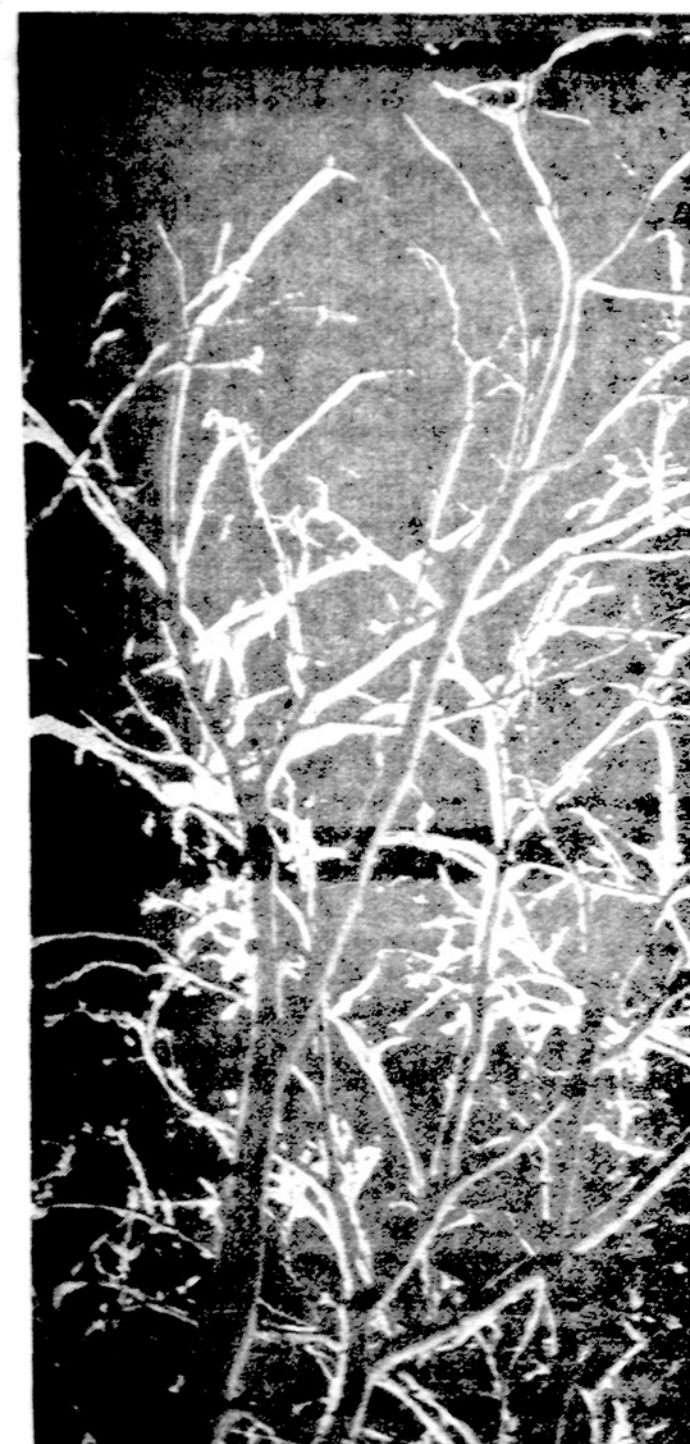
LAUMES

Aš nežinau, kur laumės žlugta
Velėti rinkos vakare:
Gal Gilijoj, gal Lukšto
Ar Obelijos ežere...

Ir nežinau, prie kokio klevo,
O gal po gluosniais ar šile
Jos laigė ir dainavo,
Išskalbė džiaustė drobulės.

Pavogė, kūdikėlių prausė
Ir krykštė tarp meldų.
Išmaudė jų balčiausius,
Liūliavo lig gaidžių.

Aušra jau brėkšta. Ten boluoja
Upeliai mano, ežerai.
Išnyko monai palėi kruojų.
Vien ramūs kušdas ajerai.

Nuotr. V. Mažeulis

VASARA KALNUOSE

Toje viršūnėje ašai
Sėdėjau ir mąščiau.
Ramybė lyg rasos lašai
Varvėjo iš verpentes.
Ir vis rūščiau,
Lyg būtų kentę,
Kalnų sniegynai degę.
O kloniuose gūdžiai,
Gūdžiai kukavo gegė.

AUKSTUMOJ

Galingas Jis ir didis —
Balta viršūnė žvaigždžių spindulių.
Ir tuje, kurs nakčia paklydęs
Kalnų tarpekliuose gilnuos
Is murmančio šaltinio gėrei,
Nebūk toks liūdnas: Jis tave išgydys.
Tave miegu didžiojo užliūtinuos,
Kaip slaituos žvėrį.
Galingas Jis ir didis —
Nakties tamsybėje kaip žaibas žėri.

MOTINOS VEIDAS

Toli kalnų viršūnėje veidai
Uoliniai stovi. Juos gamta sukrėvė
Iš akmenų. Nesiekia jų aidai
Nei girių giesmės, nei upelių srovės.

Išsilgę žiūri į rytų kraštus,
Kur saulė keldamosi žaizaruoja.
Jų skruostus muphieskia — kantrius, gerus,
O skardžius vėjai lėkdamai dainuoja.

Nors tu mūri, bet man gražiau švieti
Nei užburti gūdžių kalnų seniai.
O Tavo žodžių skiemens šventi,
Lyg vėversiai, ties manimi plevėna.

Aplink nutviskusi, skaidri erdvė —
Ir motinos tylių akių gerumas.
Dauson iškelta, kaip šventa giesmė,
Stebi iš saulės mėlynųjų rūmų.

ODĖ ŽUVUSIEMS PARTIZANAMS

Palaiminti, kurie kaip šventgirių klevai
sugriuvo

Ir, rankomis apglėbė savo žemę,
Jai kvėpė paskutinį savo žadą:
Kaip kūdikiai prie motinos krūties prigulę,
Išlejo savo brangų kraują.
Nei krūmai šaknimis, kiekviena gysla
Jie gėrė juodą savo žemės garą.
Mirties ekstazėje
Jaunatviškais veidais, lyg mylimieji, —
Stelmužės ažuolai drūti, vaikeliai, —
Jie paskutinį kartą tūtė girių žolę.

Palaiminti, kurie, šventoj kovoj ištvėrę,
Po Tavo kojų krito:
Sūrink jų kūnus, Tėve, kaip gailiausių rasą,
Iškelk jų sielas dangiškon šviesybėn,
Priglausk prie savo mylinčios krūtinės.

Pas jaunų dienų bičiulį

(Atkelta iš 3 psl.)

tis. Tas pat būtų atsitikę, jei veikalas būtų buvęs net ir auksinis, nes jo autorius tenai tapo nebe-minimas žodis. Vėliau Edmundas dar parašė "Budelių" ir, abi dramos sudėjęs krūvon, Vokietijoje išleido atskira knygučių, kuri mūsų spaudos buvo tobulai nutylėta. Tai autorių stipriai paveikė, gal net per stipriai, kad jis ir šiandien tą nutylėjimą tebe-laiko kai kurių žmonių samokslu ir visiškai nebežada grįžti prie plunksnos.

Perkandęs pietus, jis vėl užsi-metė palatą ir išlėkė atgal pas li-gonius.

— Kostė jus paglobos, o aš su-grįšiu. Tikrai! — dar pridėjo iš-lėkdamas.

Pasilikę su Koste iš lengva su-žinojom, kad jų įsikūrimas čia pačiojo Ohio papilvėje, nebuvo toks rožėmis klotas, kaip atrodė iš paviršiaus. Vėliau ir pats Ed-mundas tą patvirtino, tik jau be žmonos santūrumo. Toliau pro-vincijos uždara daktarų klika nu-sprendė svetimo neįsileisti. Prieš Edmunda, ir jau jam įsikūrus, ke-li nauji ateiviai (latviai, ukrai-niečiai) tokio išskyrimo ir spau-dimo neišlaikė. Pabuvo kelis mė-nesius, vėl susikrovė savo makat-us ir išsinešino. Bet ne Edmun-das. Sako: "Tiesiai į akis pasakiau — o kas jūs tokie? Ar ne ateiviai? Didelis reikalas, kad jų su tėvais kiek anksčiau Atlanta perplaukė! Jūs daktarai ir aš daktaras. Aš jūsų nebijau. Jeigu jūs manęs bijot, tai jau blogai. Tur būt, ne kaip patys apie save galvojate". Į tai iš daktarų atsa-kymas atėjo greitai. Kai tik Ed-mundo ligonis patekdavo kitiems, tuoj pirmas klausimas būdavo: "Kas gydė?" Jeigu tik daktaras Butrimas: "Oi, oi! Koks prastas gydymas! What a poor job!"

Toks kolegų nutarimas netruko pasiekti ir naujakurio ausis. Jis nė kiek nesvyruodamas ėmė pa-cientams atsakinėti tais pačiais žodžiais, dar galvą pakraipydama, pavartydamas akis, net ran-kas plačiai iš šonus išsmedamas. Gal dėl to, o gal ir todėl, kad Edmundas, lyg koks televizijos dr. Welby, nuo žmonių neužsida-rė griežtai apžėtomis valando-mis ir priėmimo kambario sienomis, bet buvo jiems atviras, visur ir visada prieinamas. Pagal jį — žmogus negali su liga padaryti sutarties, kad palauktų, kol dak-taras išsimiegos ar penktą valan-dą po pietų atidarys savo kabi-neta. Liga turi savo tvarkaraštį, kurio daktaras privalo ir laiky-tis.

Ten pat bešnekanč, suskambo telefonas, ir Edmundas, valandė-lę pakalbėjęs, užsimetė palatą. "Grįšiu už valandos, gal grei-čiau", ir vėl išlėkė.

— Tai vis taip, — paaiškino Kostė. — Bet pasakysiu, kad dėl nieku žmonės jo ir nešaukia. Bu-vo pradėję. Bet juk pažįstate Ed-mundą. Kai be reikalo pašauka-tas, į akis išdeda teisybę, tai tas jau ir su reikalu pagalvoja. Tie, kurie šaukia, paprastai, jau jam yra gerai žinomi.

Man nebe nuo šiandien knie-tėjo Edmunda padilginti, kad sa-vo turtingo daktariško patyrimo nenusineštų kartu su savimi. Ka vadina daktarišku, niekada netu-rėjau galvoje mediciniško patyri-mo, bet to sunkiau apčiuopiama santykio žmogaus su žmogumi, kurį ir išakytį daug sunkiau, nes reikia pažvelgti nebe į medžiagą, bet toli už jos.

Kai tą vakarą apie dešimtą va-landą grįžo nuovargio žemyn patemptu veidu, tik trumpai pa-sakė, kad radęs širdies priepuolį, suteikęs pirmąją pagalbą ir pa-guldęs į ligoninę. Atrodė, kad bus viskas gerai, bet jeigu būtų

laukęs ligi rytmečio, būtumėm tikrai turėję laidotuves.

— Tai kiek valandų šiandien dirbai? — paklausiau.

— O... pradėjau aštuntą, porą valandų pertraukos pietums. Tai kiek bus? Dvylika? Tai visiškai normali mano darbo diena. Kar-tais pasitaiko penkiolika ir ilgiau.

— Bet ar ilgai taip veši?

— Tai kad, matai, kažin ar žmogus kada nuo darbo mirė. Nuo kitų dalykų taip. Tokių ga-lėčiau suskaičiuoti daug. Gal net ir suskaičiuoti negalėčiau.

— Ir atsukęs į žmoną pridėjo:

— Ar vakarienės ką palikai?

— Laukiam tavęs. Juodu at-sisakė valgyti vieni.

— Tai dėk ant stalo. Aš truputį apsisvalysiu ir tada, kai sėsim... — ir išlėkė apsiprausti.

Žmona kumštelėjo į pašonę.

— Tu tik nevargink jo savo kalbom. Gerai pažiūrėk į veidą.

— Žiūrėjau, — atsakiau, — pavargęs.

Kai susėdome prie stalo, Ed-mundas toks pat, žemyn patysu-siais veido bruožais ir be grei-tos kalbos. Pirmiausia suvalgė pusę apelsino ir nurijo orazinko kapsulę.

— Tas man prailgins gyveni-mą mažiausiai penkeriais metais, — pasakė.

— Labai nedaug daktarų taip galvoja, — įterpiau.

— Normalu. Jiem niekas ne-egzistuoja, ko neišmoko mokyk-loje prieš dvidešimt, trisdešimt net keruliasdešimt metų.

Ir vėl nutilom.

Vakariene baigėm, tik persi-mesdami žodžiais su Koste. Ed-mundas daugiausia tylėjo. Žmo-na mestelėjo kelis žvilgsnius į mane, lyg sakydama: "Ar nesa-kiau, kad nereikia važiuoti, kad nereikia žmonėms užsimesti ant sprando".

— Palaukit, kur mano galva, — staiga Edmundas pašoko lyg iš susimastymo, plekstelėjo delnu į kaktą ir nubėgo į kitą kamba-rį. Po valandėlės grįžo plačiai šypsodamasis ir po bonką kiek-vienoje rankoje.

— Ir kur mano protas? Tu sa-kai, — metė į mane, — kad ir geriausi draugai po ilgo nesima-tymo ilgai neranda kalbos, o aš, matai, ne tik kalbą, bet ir bonką užmiršau. Pirmą paragausim to. Tai labai specialus gėrimas. Pas-kiau pasakysiu, kodėl specialus ir kodėl tik dabar noriu pra-kimšti, po jo eisim prie kito, o paskum kalbėsime.

— Gal rytoj? — įsiterpė žmo-na. — Dabar juk pavargęs esi. Ar negeriau būtų pailsėti.

— Rytoj? Rytoj kita diena, bus ir kiti reikalai. Dabar aš kaip naujai užgimęs. Aš, matote, jau toks, kai pavargstu, reikia pusva-landį pabūti ramiai, kad visos baterijos atsigaivintų. Tas vyras jau vėl gyvas ir gali šnekėti nors ir per naktį.

Ir vėl nuklydom į Seduvos ir Kauno laikus ir į tuos, kur nebu-vom kartu, net nežinojom, kad kuris dar tebegyvas esame, žino-ma, pirmiausia paliesdami mo-mentus, kur nežinia kieno ranka paskutinę akimirą pravedė pro ištrėmimą, kalėjimą ar mirtį. Tai buvo įdomu, viską surašius, gal ir kitiems būtų įdomu, bet man vis knietėjo grįžti į rašymą.

— Vis tiek, pasitraukęs nuo gydymo, turėsi daug laiko, — pagaliau įlindau su neprašomu patarimu. — Kodėl negalėtum surašyti viską, ką čia apšnekė-jom, ir dar tūkstančius neapšne-kėtų įvykių, kurie kieno nors gy-venime yra nemažesnės reikšmės, negu mums išsiskimas iš kalė-jimo ar prasilenkimas su keršči-ninku. Gydytojo kiekviena diena pilna nuotykių, kur jo vedamas žmogus prasilenkia ir su mirtimi ir su amžinu kalėjimu lovoje ar vežimelyje. Toliau nuo to stovin-

čiam prakeiktai būtų įdomu visa tą pamatyti ne vien iš gydytojo pusės, bet ir iš žmogaus. Žinau, kad tą įžvelgti ne kiekvienam gydytojui pasiekama, bet tu ga-lėtum. Tu moki įžvelgti, rastum gerą formą ir pasakyti, ką įžvel-ges.

— Hm, — numykė į mano pamokslą, — įžvelgti kartais ir išizvelgia, bet rašyti, tai vargu ar kada bemėginsiu. Sykį pamė-ginau, cerberiai nudegino.

— Dabar taip galvoji, kai ne-gali nė valandėlės rankom pra-skirti, bet kai visos valandos pa-liks paties žinioj, kaip tada?

— Tai kažin, ar paliks... Gal ten išvažiuos irgi panorėsiu gy-dyti. Senus įpročius sunku pa-mesti.

— Tai bent neužsižadėk.

— Neužsižadėk. Nieko neuži-žadėk, bet va viena tai tikrai da-rysiu. Su tuo prakeiktu komuniz-mu, tai kovosiu ligi paskutinio atsikvėpimo. Tur būt, kad tai vaiko pasižadėjimas, ir aš jį iš-tesėsiu. O buvo taip. Kai buvom Viazmoj, tėvas tarnavo geležin-kely. Pažinai juk. Buvo stačios kalbos, turėjo kandy liežuvi, sy-kį kažin ką pasakė apie ką tik valdžią paėmusius bolševikus ir, žinoma, tuoj buvo suimtas ir tik per plauką išvengė sušaudymo.

Tada, laukdamas tėvo sušaudy-mo, ir pasižadėjau. Ir tas pasiža-dėjimas didėja su kiekvienu ko-munistų kankiniu. O tu kanki-nių (gal tik paskutiniam apakė-liui reikėtų tą dar įrodinėti) jau yra be skaičiaus. Daug sistemų žudė, bet, pasakyk man, kuri iš-žudė daugiau. Net Hitlerio žu-dymai prieš komunistinius yra tik kūdikis prieš pasakų milžiną. Ir pasaulis tai toleruoja. Ir mes pra-dedam toleruoti. Ar neprigytve-nom ligi to, kad pasaulio viešoji opinija toleruoja tik tai, ką to-leruoja komunizmas. Man darsi-bai baisu, kad pradėdam toleruo-ti ir mes patys. Še, parodysiu kny-gą, parašytą mano įtaigojimu.

— Jo parama ir išleista, — pridėjo Kostė.

Ir iš kito kambario atnešė kun. W. H. Perrin, Look who's kill-ing God, apie bedievybės plėti-mą dvasinėse seminarijose, o per jas ir bažnyčiose.

— Jis puikus vyras, turėtum su juo susipažinti. Kovoti prieš ko-munistinę infiltraciją, jeigu ir tikrai bandytumėm, mes vieni per silpni, bet kitus tai kovai telkti, būtų viena iš pirmųjų mūsų pareigų. Juk šiandien ko-munizmas beliko vienintelė po-litinė sistema, kuri nori visus pa-saulio žmones paminti po rau-donu padu. Nubrauk jį, ir pasau-ly bus taika. Aš visą savo gyve-nimą traukiu žmones iš mirties nagų, tai kaip galiu susilaikyti nesmerkes sistemos, kuri, užim-dama kraštą, iš anksto pasmer-kia tam tikrą procentą gyventojų kūninei mirčiai, kad lengviau visus kitus galėtų numarinti dva-siniai. Niekas kitas nepaverčia žmogaus amžinu ligoniu, kaip nuolatinė mirties baimė. Tą jie žino geriau, negu daugelis gy-dytojų. Pakanka žmogų įgausin-ti, kad kiekvieno momentu jis gali mirti, ir žmogus tuoj mirš-ta dvasiškai. Tik drašuliai, lais-vi nuo kūninės mirties baimės, iš-lieka gyvi ir dvasiškai. Bet ko-minternio galvočiai surado dar ir kitą kelią, sakyčiau profilaktinį. Jie randa tūkstančius kelių anes-tizuoti žmonių dvasią, nujaun-tinti ją nuo visų idėjų ir prin-ci-pų, kurie jai teikia gyvybę. Ži-nai, — valandėlę patvėjęs pri-dėjo, — aš galvoju skelbti kon-kursą ar taip surasti žmogų, ku-ris parašytų veikalą, atsklei-džiantį visas tas gyvybės ir gysle-lės, per kurias rusiškai ar ir ki-nietiškas komunizmas pumpuo-ja nuodus ir į taip jau ligotą lais-

vojo pasaulio kūną. Nepagalvė-čiau už tokį darbą nors ir dešimt tūkstančių. Bet kur tokį drašulį surasi? Jeigu darbas bus silpnės-nis, visi nutylės, kaip burnas vandens prisisėmė; jeigu geras ir nebeuptylimas, autorius bus ap-šauktas atsilikėliu, fašistu, raga-nų medžiotoju, išmestas iš dar-bo, sumintas, kaip po kojų kliū-vas kuolas, žemėn įkaltas. Kas šiandien darosi, kai kas pamėgi-na iš kurio universiteto pašalin-ti komunistą profesorius? Kyla di-džiausia audra, nes kur jie beras geresnę tribuną, kaip jaunus ne-patyrusius žmones. O kas atsin-ka, kai pašalinamas profesorius antikomunistas? Tyla. Jam taip ir reikia. Ko mėgina šiautis prieš viską iš kelio nupučiantį rytų vėją.

Moterys jau ėmė kilti ir kalbė-ti apie patalus, pro langus ryt-mečio brėkšma pradėjo žvalgy-tis vidun.

— Aušta, — pasakė kažin ku-ri.

— Eik jau, — nusijuokė Ed-mundas, — mėnuo teka. Bet ge-rai, lietuviškai širdį palengvi-nau. O taip retai čia tepasitaiko išgirsti savo kalbos žodį. Dar re-čiau pačiam praversti. Nebent li-tuviškai nusikeiki, kai kas jerzi-na. Rytoj parodysiu, kur padėjom Mariją, o poryt galėsiu supažin-dinti su kunigu Perrinu.

Marijos statulą gražioje kapi-nių atslaitėje pamatėm, bet ku-nigą Perriną nebebuvo kada. Pir-madienio rytą reikėjo jau leistis į kelią. Iš tikrųjų skubėjimo rei-kalas toks ir tebuvo, kad dar prieš užsukdami sakėm, jog pir-

Lietuvių Katalikų mokslo akademijos žurnalistikos premija prof. J. Eretui

Jury komisija, kurią sudaro pirm. S. Lušys, sekr. O. Laba-nauskaitė, nariai: prof. kun. St. Yla, prof. S. Goštautas ir p. Ei-vienė 1972 metų Lietuvių katalikų mokslo akademijos žurnalistikos premiją 500 dolerių paskyrė prof. Juozui Eretui, įvertindama jo gausius spaudos darbus Lietu-vos laibai. Premijos mecenatas kun. J. Prunskis.

Kaip žinome, prof. Eretas, dar studentaudamas Friburge, redagavo žurnalą Litauen, rdagavo Šveicarijoje įsteigto lietuvių spau-dos biuro biuletenius, išleido vei-kalą apie Lietuvą prancūziškai, dirbo Berlyne prie Lietuvos pa-siuntinybės įsteigto spaudos biuro, organizavo Eltą Kaune ir buvo jos direktoriumi, įkūrė Blai-vybės draugijos organą Sargyba, įsteigė vaikams laikraštėlį Ange-las Sargas, įsteigė Pavasarininkų Vadą, rašė daug straipsnių ir stu-dijų žurnaluose Logos, Židinyje, Soter, Naujojoje Romuvoje, Athe-neume (kurį redagavo nuo 1930 m.), XX Amžiuje, o ir dabar iki paskutinių dienų Europos spau-doje stengiasi gyvai ginti Lietu-vos laisvės reikalus.

Prof. Juozas Eretas, kuriam paskirta 1972 metų Lietuvių katalikų mokslo akademijos žurnalistikos premija. Premija — 500 dolerių, jos mecenatas kun. Juozas Prunskis. Premija yra kasmetinė, šiemet pasiskiriama antrą kartą, pernai ja buvo atžymėtas prof. Juozas Brazaitis. Nuotr. V. Maželis

madienį išvažiuosim, tai taip, sibalbėti.

Namie dar kartą peržvelgiau Edmundo dramas. Iš ju, atrodo, ir šiandien galėtų išeiti nebogi-spektakliai, o iš "Budelio" net vi-

siškai šiuolaikinis, ypač kai da-bar masinių abortų tema tokia populiari. Tik reikėtų, kad koks, i rūmus neįsprastas, režisierius atsidėjęs ją perskaitytų.

are you
earning
enough
interest
on your
savings

CHOOSE FROM

6% yearly
CERTIFICATE ACCOUNTS
\$5,000 OR MORE—2 YEAR MATURITY

YIELD INCREASES TO 6.18%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

5³/₄% yearly
CERTIFICATE ACCOUNTS
\$1,000 OR MORE—1 YEAR MATURITY

YIELD INCREASES TO 5.92%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

5¹/₄% yearly
CERTIFICATE ACCOUNTS
\$1,000 OR MORE—3 MONTHS TO
LESS THAN 1 YEAR MATURITY

YIELD INCREASES TO 5.39%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

5% yearly
PASSBOOK SAVINGS
ADD TO OR WITHDRAW ANYTIME

YIELD INCREASES TO 5.13%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

PLUS:

- Deposits received by the 10th of the month, earn interest from the 1st, if the funds remain on deposit to the end of the interest period. Deposits after the 10th of the month earn from date of receipt.
- On Passbook Accounts, interest paid to day of withdrawal.

Phone 847-1140

**STANDARD
FEDERAL
SAVINGS**

AND LOAN ASSOCIATION

4192 Archer Avenue at Sacramento / Chicago, Illinois 60632

Skaitytojų nuomonės

Frazės, idėjos ir tuštuma

Pirmą kartą atsitiko, kad teko nusivilti „Draugo“ kultūrinio priedo „Kertine paraišė“. Tai Pr. V. iniciuotas pasirašytas straipsnis „Gaivinės frazeologijos belaukiant“, išspausdintas 1973 m. sausio mėn. 6 d. numerio. Priešdėmas gaivinės frazeologijos, straipsnio autorius pats bando tokia frazeologija operuoti, tačiau už dirbtinio gaivumo fasado mažą nuoseklumą svarstymo ar idėjų, o daugiausia tik kažkokie palaidi stiliškie, logiško ryšio neturį minčių šuoliai, rebusiniai samprotavimai.

Straipsnį autorius pradeda pasakymu prieš nukartojus išsireikšimų ir per daug gerai žinomų faktų vartojimą prakalbese, paskaitose, straipsniuose, atsišaukimuose. Apie tai jau prieš dešimtmetį yra ne kartą rašęs rašytojas Aloyzas Baronas. Ta tema jis net sukūrė novelę „Pantių vijiką“. Dėl to ir su Pr. V. jokio ginčo būti negalėtų. Juk nuobodūs žinomų faktų traktavimai išsireikšimais pristatymas atstumiantis veikia klausytojų ar skaitytojų auditoriją, silpnina įvairių minčių bei švenčių patrauklumą, spaudos įdomumą. Tačiau labai nustembi, kai straipsnio viduryje nei iš šio, nei iš to skaitytojas tampa nustumtas ant kitų idėjų, netgi nepajudinus semaforu. Čia jau kalbama ne apie frazeologiją, bet apie idėjas, ne apie prakalbas ar atsišaukimus, o apie lietuvišką politiką: „Norint, kad Lietuvos reikalas pajudėtų iš stagnacinės tamsos į šiu laikų politinių bei kultūrinių arenų psichodelinį apšvietimą, reikia gaivinti, išpūdingesni, o gal net keistesni idėjų“, sako „Kertinės paraišės“ bendradarbis.

Bet politika — tai ne retorika ar publicistika. Ne dailus žodis ar sakinyš čia lemia, bet pajėgumas įsijausti į problemas, įvertinti situaciją, pramatyti įvykių judėjimo kryptį, sukurti realius planus ir juos išvermingai vykdyti. Visa tai gali būti išsakyta labai paprastais žodžiais ir „nuvėsusiais“ sakiniiais. Straipsnio gī autorius sąmoningai ar nesąmoningai frazės suplakia su idėjomis, retoriką ir žurnalistiką su politika. Juk, sakysime, ligonius ligoninėse lanko ne tik gydytojai, bet taip pat, ypač švenčių metu, literatai, aktorai, dainininkai. Žodžio originalumas ir kūrinio interpretacijos gaivumas bus svarbu menininkui, atliekančiam ligoniams programą, gī gydytojas ateina pas ligonį tiksliai diagnozei nustatyti ir gydymo būdų parinkti.

Straipsnio pabaigoje Pr. V., neparuošęs skaitytojo, peršoka ant trečių begių — žmonių gerovės siekimo: „Laisvame krašte žmonių gerovė siekiama ne šūkių garbinimu, bet naujų idėjų ieškojimu keliu“, gī sekančiu sakiniu vėl grįžta prie „nuvėsusių frazių“. Ir taip iš „gaivios frazeologijos“ atsiranda neaiškaus skonio frazeologinė mišrai-nė.

Straipsnio autorius baisiai susižavėjęs naujumi: „naujomis gairėmis“, „naujausiais dvasinių mokslų sprendimais“, „naujausiais dvasiniais mitais“. Ir visus tuos naujumus turėtų pateikti „jauni protai ir akademikai pakilioms širdims“, „patirties ir mokslo užgūdinti žmonės... studijavę modernius mokslus“. Kad tokių protų ir širdžių yra, tiesa. Pvz. dr. V. Vardys Lietuvos laisvės bylą gina didžiojo pasaulio spaudoje, kitas jaunas politinių mokslų daktaras praėjusiais metais paruošė „The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania“ leidinį, kurį išleido Lietuvos Bendruomenė, jaunosios kartos bendruomenininkai naujais draugais telkia Lietuvos laisvės draugus įtakingoje amerikiečių visuomenėje, jaunas studentas Linas Sidrys Notre Dame universitete organizuoja kitą idėjų sąjūdį. Tai tik vienas antras pavyzdys iš daugelio. Bet čia negalima žiūrėti nei „psi-

chodelinių apšvietimų“, nei „naujų dvasinių mitų“, nei „keistų idėjų“. Būtų buvę puiku, jei Pr. V. būtų nurodęs bent vieną savo persamų dimensijų „jauną protą ir kilnią širdį“ ar „naują idėją“, galinčią Lietuvos reikalą išvesti iš „stagnacinės tamsos“ į „psichodelinį apšvietimą“, tada būtų galima žinoti, apie ką eina šneka.

Tenka suabejoti ir „Gaivinės frazeologijos belaukiant“ autoriaus metodo originalumu, kuriuo lygina išsireikšimų Lietuvos ir sovietų frazeologiją su bolševikine propaganda. Jam „Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą; bolševikai engia lietuvius, persekioja religiją; Maskva ruošina kraštą, naikina lietuviybę; Lietuva yra patekusi vergovėn“ išsireikšimuose esą „daug teisybės“, bet jie kartojami „goebelsiniu būdu“. Taip pat, anot autoriaus, nerčiau ir su bolševikine propaganda, kuri „kartuoja vis tuos pačius įkyrėjusius lozungus, tuos pačius, dažnai melagingus (pabraukimai mano - J. K.) išsireikšimus...“ t. gī jam abu reiškiniai maždaug panašūs ir vienareikšmiai.

Panašiu būdu kapitalistiniuose patogumuose pasikendęs amerikiečių dramaturgas Arthur Miller save palygino su sovietuose persekiojamu rašytoju Aleksandru Solženicu. Kai pastarasis buvo pašalintas iš sovietų rašytojų draugijos, išmestas iš buto ir maitinosis iš draugų malonės, milijonierius Milleris parašė viešą užuojautos pareiškimą, kurio pagrindinė mintis buvo tokia: aš ir tu esame lygiai persekiojami — galime vienas antram išteisti ranką. Mat, sovietų simpatikas Milleris buvo kartą ar du apklauskintas Antiamerikinei veiklai tirti kongresinės komisijos, ir kažkur su nesklaidomais susidūrė vieno jo veikalo pastojimas. Tai visos Millerio persekiojimas. Bet vienas plotmėn tokių persekiojimų sustatymas, padarytas nekomunistinės plunksnos ar lūpų, labai pagaidaujamas komunistų propagandai.

Kaip „gaivioje frazeologijoje“ pasiklysta tiesa, gražiai paillustuoja tame pačiame „Draugo“ kultūrinio priedo numeryje atspausdintas dr. G. Valančiaus straipsnis „Prof. Juozas Eretas legendoje ir tikrovėje“. Čia jis recenzuoja prof. Juozo Brazaičio suredaguotą ir dalinai parašytą knygą „Didysis jo nuotykis“.

Dr. Valančius — spalvingo stiliaus ir sparnuoto žodžio spaudos žmogus. Jo straipsniai, dažnai turį kontroversinio elemento, skaityti įdomūs. Ir šioje recenzijoje autorius spalvingumą, sparnuotumą ir frazių gaivumą išlaiko, bet, Dieve, po visu tuo jokio pozityvaus turinio, o kažkokia nyki tuštuma. Po poros teigiamų bendrinių sakinių, jis toje knyggoje nieko gera neranda. Knygos ko-autoriaus ir redaktoriaus prof. J. Brazaičio peikimas ir dėl knygos pavadinimo „Didysis jo nuotykis“, nors savo susirišimą su Lietuva pats Eretas taip apibūdina: Brazaitis neteisis dėl posakio „Jūs mano Rytai — Jūs mano Vakariai“, nors tai Eretas ir Salkauskio žodžiai; pabaramas knygos redaktorius ir už mažlietuvio Ašmio pririkiavimą prie Rytų, nors toje knyggoje aiškiai pasakyta, jog tai „Ereto akimis žiūrėti“ (241 p.). Aplamai, ne Valančius, o Salkauskis ir Brazaitis yra teisingai supratę ir interpretavę Ereto Rytų—Vakarių pasaulių sampratą, kas labai aišku iš Juozo Ereto studijos „Dvi generacijos mūsų krikščioniškosios kultūros tarinyboje“ (L.K.M. Akademijos Suvažiavimo Darbai, VII t. 3—54 p.).

Valančius recenzijoje oponuoja Brazaičiui dėl Ereto problematinės pozicijos „tarp dviejų tėvynių“ sprendimo, bet pats įrodinėja lygiai tai pat, net iš Brazaičio skolintais žodžiais. Brazaitis, po ilgesnės analizės, prieina išvados, kad Ereto tarinyba Lietuvai — „tai šveicarų tautinė misija — šviesti kitom tautom

savo humanistinėm idėjom, padėti tas idėjas jose įgyvendinti“ (247 p.). gī oponentas Valančius išsireiškia: „Atiduodamas Lietuvai savo darbą, talentus ir energiją, jis šveicarijos ne tik nenuskriaudė, o dargi stambiu įnašu prisidėjo prie jos tarptautinio humanizmo misijos“. Recenzentas tarsi papildo autorių, kad Eretas „Bazelin grįžo ne kaip sūnus palaidūnas, o kaip svetur didžiulį nusipelnęs ir garbingas to gimtinės miesto pilietis“, nors knygoje apie tai pilnai ir dokumentuotai kalbama. Net recenzento žodžiuose ataidi knygoje talpinama citata iš Bazelio „National Zeitung“: „Savo kultūrinė ir moksline veikla (Eretas) yra garbingas savo tėvynės atstovas svetimuose kraštuose (248 p.).

Valančiaus recenzijoje galima rasti ir daugiau vietų, kur jis oponuoja jantiu tonu įrodinėja knygos autorių tezes.

Stebint recenzento priekabių ieškojimo taktiką, galima registruoti ir daugiau keistų ir nepagrįstų priekabių, pvz.: a) Kodėl nerašoma apie Dovydaičio ir Leimono persekiojimą, o tik apie Eretą, nors knyga skirta Ereto gyvenimui ir darbams nušviesti;

b) Kodėl tylom preinama pro Krupavičių, nors 42—43 p. p. apie jį kalbama beveik superlatyvais;

c) Kodėl knygoje plačiai rašoma apie Ereto moksline—intelektualinę veiklą, tarsi tai turėjo būti išleista;

d) Kodėl į anos generacijos Teologijos—Filosofijos fakultete dirbusių reikšmingųjų akademikų komisijos, ir kažkur su nesklaidomais susidūrė vieno jo veikalo pastojimas. Tai visos Millerio persekiojimas. Bet vienas plotmėn tokių persekiojimų sustatymas, padarytas nekomunistinės plunksnos ar lūpų, labai pagaidaujamas komunistų propagandai.

Kaip „gaivioje frazeologijoje“ pasiklysta tiesa, gražiai paillustuoja tame pačiame „Draugo“ kultūrinio priedo numeryje atspausdintas dr. G. Valančiaus straipsnis „Prof. Juozas Eretas legendoje ir tikrovėje“. Čia jis recenzuoja prof. Juozo Brazaičio suredaguotą ir dalinai parašytą knygą „Didysis jo nuotykis“.

Dr. Valančius — spalvingo stiliaus ir sparnuoto žodžio spaudos žmogus. Jo straipsniai, dažnai turį kontroversinio elemento, skaityti įdomūs. Ir šioje recenzijoje autorius spalvingumą, sparnuotumą ir frazių gaivumą išlaiko, bet, Dieve, po visu tuo jokio pozityvaus turinio, o kažkokia nyki tuštuma. Po poros teigiamų bendrinių sakinių, jis toje knyggoje nieko gera neranda. Knygos ko-autoriaus ir redaktoriaus prof. J. Brazaičio peikimas ir dėl knygos pavadinimo „Didysis jo nuotykis“, nors savo susirišimą su Lietuva pats Eretas taip apibūdina: Brazaitis neteisis dėl posakio „Jūs mano Rytai — Jūs mano Vakariai“, nors tai Eretas ir Salkauskio žodžiai; pabaramas knygos redaktorius ir už mažlietuvio Ašmio pririkiavimą prie Rytų, nors toje knyggoje aiškiai pasakyta, jog tai „Ereto akimis žiūrėti“ (241 p.). Aplamai, ne Valančius, o Salkauskis ir Brazaitis yra teisingai supratę ir interpretavę Ereto Rytų—Vakarių pasaulių sampratą, kas labai aišku iš Juozo Ereto studijos „Dvi generacijos mūsų krikščioniškosios kultūros tarinyboje“ (L.K.M. Akademijos Suvažiavimo Darbai, VII t. 3—54 p.).

Valančius recenzijoje oponuoja Brazaičiui dėl Ereto problematinės pozicijos „tarp dviejų tėvynių“ sprendimo, bet pats įrodinėja lygiai tai pat, net iš Brazaičio skolintais žodžiais. Brazaitis, po ilgesnės analizės, prieina išvados, kad Ereto tarinyba Lietuvai — „tai šveicarų tautinė misija — šviesti kitom tautom

Čikagiečių vokalinis tercetas koncertuoja Detroite. Iš kairės į dešinę: Vytautas Nakas, Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis. Prie pianino Teksasas Ričardaitis. Nuotr. J. Gaizūnas

Linkevičiūtė, Nakas ir Prapuolenis Detroite

Detroito lietuviai studentai kultūrinį savaitgalį pradėjo koncertu šeštadienį, sausio 13 d., Lietuvių namuose, kurį išpildė Nerija Linkevičiūtė, Vytautas Nakas, Bernardas Prapuolenis ir Teksasas Ričardaitis (akompaniatorius). Visi interpretatoriai muzikos moksle aukštai pažengę ir išgiję laipsnius, todėl ir programa buvo akademinio lygio, o jos išpildymas vertas dėmesio.

Repertuarą sudarė pasaulinio garso operų kompozitorių kūriniai ir mūsų liaudies dainos, kurios labai vykusiai harmonizuotos su geru akompanimentu. Programoje dainų išdėstymas gerai apgalvotas, nuoseklus, įvairus ir patraukiantis klausytojus.

Mozarto kamerinės vokalinės kūrybos K.532, „Das Bandel“ K. 441 ir iš operos „Don Giovanni“ tercetai savo atlikimu prilygo akademiniam dainavimui. Pažymėtinas geras muzikos kūrinio faktūros supratimas, kuris ypač ryškus muzikines temas vystyme. Kai frazėse vyravo homofoninė harmoninė struktūra, melodinis išsklaidas ir pritarimo fonas buvo saikingas ir meniškias, ir to-

ST. SLIŽYS

dėl išgautas gražus skambesys. Tačiau frazėse, kuriose vyravo polifoninis išdėstymo principas, pagal teminės medžiagos svarbumą buvo iškeliamas tai vienas, tai kitas balsas, o kai kur veržėsi visi trys balsai, nes visų teminė medžiaga buvo lygiai svarbi. Reikia pastebėti terceto teisingą pažiūrą į balsų niveliavimą: Linkevičiūtė, Nakas ir Prapuolenis, kartu dainuodami, balsus niveliavo, siekdami grynesnės tonacijos ir balsų stiprumo reguliavimo, bet išvengė balsų tembro niveliacijos. Aišku, operos dainininkams tembro niveliacijos ir nereikia.

nes nuo to būtų tik sumenkęs individualių balsų grožis. Užtai tercetas Mozarto kūrinius perdavė turtingai skambančiais skirtingų tembrų balsais ir išgautas reikšmingas bei spalvingas muzikinis spektras iš trijų vokalistų. Pažiūra, jog panašius vokalistų vienetus reikia suvienodinti ir tembriniu atžvilgiu, yra primtina tik mėgėjų vokalistų vienetams, kai stokojama gražaus tembro balsų.

Duetuose vokalistai buvo dar aiškesni. Mozarto iš operos „Don Giovanni“ Linkevičiūtės su Prapuoleniu duetas įdomus ir gražus, tik aukštoje gaidose kiek problematiškas tenorui dėl pagrimdinių temų, atsidūrusių pozicijose.

Kas tik turi gerą skonį,
viską perką pas Lieponį
LIEPONIS
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAS
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western — PR 8-5875
Išvardinamasis ir ketvirtadienis nuo 9:00 iki 9:30 kitoms dienoms nuo 9:00 iki 6:00 vak. Sekmad atidarys 12 v. iki 5 v. popie

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET TEL. CA 5-725
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVARTIAUSIŲ TELEVIZIJS
RADIO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMA
PALVOTOS TELEVIZIJS APARATAI

padėkos pareiškimą. Tik baisiai sunku suprasti, kodėl kam kam parūpsta gėra darbą siekti sumenkinti visai nepamatuotais priekaištais, kad ir naudojant spalvingus žodžius ir „gaivią frazeologiją“.

Juozas Kojelis

Philomena sako...

Taupymas yra šeimos pareiga.
Įvairūs skelbimai masina visą
šeimą pirkti ką nors naujo. Bet

jei norite įsigyti namą, turėti pakankamai lėšų vaikų mokslui ar senatvei, laikas jau dabar pradėti taupyti.

Pinigai, taupomi Chicagos Taupymo ir Skolinimo bendrovės bet kokiame skyriuje, yra Federalinės valdžios apdrausti iki \$20,000.00.

CHICAGO ★★★★★
savings and loan association
6245 south western avenue 476-7575

cijon, kurioje labai sunku aukštam balsui išgauti apatinių formantų. Prancūzų operos kūrėjo Meyerbeer duetas iš operos „Robert le Diable“ Linkevičiūtės su Naku skambėjo skirtingai dėl balsų diapazono platumos ir dėl koordinuotos veiklos, balsų formuojant ir jį nuspalvinant. Belaukiant duetas iš operos „I Puritani“ Prapuolenio su Naku įdomus ir komplikotas technškai, nes čia abu turėjo dažnai keisti balsų registrus ir panaudoti ir apatinius ir viršutinio ertmyno rezonatorius.

Savo išpildymuose vokalistai save dar daugiau išryškino. Vytautui Nakui Mozarto „Wagnerio“ K. 453 nusidare klūčių minskam išplaidumui imponuojanti išvada, gėra valdyba ir natūraliai gražus balsas su muzikos mokyklos geru balsu pastatymo duoda vilčių suaukšti gėro bosą lietuvių tarpe. Teisingas balso dengimas ir gili balso atrama aukštoje gaidose bei pakankamas balso sodrumas žemose gaidose leidžia teigti, jog Nakas yra pasiekęs kultūringo solisto privatumus, prie kurių reikia dar prisikurti jo balso kiekybės ribotą panaudojimą geresnės balso kokybės sąskaitai. Nerija Linkevičiūtė solo išpildė iš Wagnerio operos „Tannhauser“ su gera emocija ir ekspresija. Balso vibratas normalus ir atitinkas operos dainininkės reikalavimus. Norėtųsi

(Nukelta į 7 psl.)

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ Į LIETUVĄ SPECIALIŲ RUBLIŲ PAŽYMĖJIMUS

Su specialių rublių pažymėjimais jūsų giminės gali gauti viską, ką tik nori, už dalelę reguliarios kamos. Tai tas pat, kai jėiti į krautuvę su 100 dol., ir už juos gauti 200 dol. ar 300 dol. vertės prekių, o gal net daugiau. Specialių rublių pažymėjimus galima paversti į reguliarius rublius aukščiausiu kursu.

SU PILNA GARANTIJA
GREICIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pažymėjimai pristatomi maždaug per tris savaites. Vieno spec. rublio kursas yra \$2.35.

TAS KURŠAS ADIMA VISKA NEBA IRKITI KITŲ MOKĖJIMŲ

Galite siųsti kokią tik norit sumą

REIKALAUKIT MCSU NE. MOKAMO ILLUSTRUOTO KATALOGO

Užsakykite Dabar.
Užsakykite tik per
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
Penktas aukštas
New York, N.Y. 10010
Tel.: 982-1530

LABAI SVARBU AUTOMOBILIAI
Tik trumpam laikui
GREICIAUSIAS PRISTATYMAS
ZHIGULI VAZ 2101 \$3214.00
MOSKVITCH 412 IE (Export model) \$3298.00
MOSKVITCH 408 IE \$3033.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968 \$2026.00

REIKALAUKIT SPECIALIAUS BIULETENIO SU AUTOMOBILIŲ PAVEIKSLAIS, APARTAMENTAIS, NAUDOTAIS RCB AIS

REIKALAUKITE MCSU BIULETENIŲ.

MES TURIM 23 METŲ PATYRIMĄ SIAME BIZNYJE IR TAIP PAT TURIM TOKSTANCIUS PATENKINTŲ KLIENTŲ.

Nauji leidiniai

• **KERNAVĖ.** Lietuvos paminklų apsaugos ir kraštotyros draugija. Išleido "Vaga" Vilniuje 1972 m. Redakcinė komisija: Vacys Milius (pirmininkas), Antanas Stravinskas, Antanas Tyła, Norbertas Velius, Aloyzas Vildugiris, Vytautas Vitkauskas. Dailininkė — Ramunė Vėliuvienė. Leidinys 428 ps., prie jų gale dar pridėta 32 psl. puikių etnografinių nuotraukų. Atskiru knygos priedeliu duota dar ir 24 psl. leidinėlė — monografijos teksto santrauka rusų, anglų ir vokiečių kalbomis.

Pastaraisiais metais Lietuvoje kraštotyrininkai daro didelius darbus, paruošdami ir išleiddami atskirų, kuo nors ypatingesnių vietovių išsamias monografijas. Kiekviena iš jų yra tiesiog neišgriaunamas mūsų kultūros paminklas.

Kernavės monografijos įvado gale redakcija skaitytąją informuoja šitaip: "Leidinio straipsniai sugrupuoti į gamtos, istorijos, etnografijos, kalbos ir tautosakos skyrius. Be to, pateikiamas pluoštas būdingiausių tautosakos kūrinių. Dalies šio leidinio straipsnių tematika analogiška ankstesnėms kraštotyrininkų parengtoms lokalinėms monografijoms. Šie straipsniai leis giliau nušviesti visos lietuvių liaudies kultūros istorijos raidą, išryškinti atskirų regionų savitumus. Tačiau ir anksčiau nagrinėjamas temas kai kuriais atvejais čia stengiamasi nušviesti nauju aspektu. O dalies straipsnių tematika mūsų kraštotyrinėje literatūroje yra visai nauja.

Šios ir ankstesnių lokalinių monografių redakcinė komisija mano, nors dešimtį pagerbusi vyresnių kartų ir nūdienos žmonių darbus, neleidusi nugrimzti užmarštin liudies kūrybos lobiams. Tikimės, kad nemaža kas iš surinkto ir paskelbto liudies kūrybinio palikimo galės ir mūsų gyvenimą praturtinti".

• **BALTISTICA, VIII (1), 1972 m.** Baltų kalbų tyrinėjimams skirtas žurnalas Leidžia Lietuvos Aukštojo ir specialiojo mokslo ministerija. Leidykla Mintis" Vilniuje. Redaguoja redakcinė kolegija: V. Grinaveckis, J. Kabelka, V. Maziulis (ats. red.) J. Palionis, J. Piskilingis, A. Sabaliauskas, V. Urbutis, H. Zabulis, Z. Zinkevičius. Redakcijos adresas: "Baltistica", Vilniaus universiteto Lietuvių kalbos katedra, Vilnius, Lietuva.

Naujas žurnalo numeris yra 112 psl. Jame rašo ne vien lietuvių, bet ir kitų tautų kalbotyros mokslininkai, besidomintys baltų kalbų tyrimo problemomis. Tokiu būdu šis okupantų likviduoto prof. J. Kazlauskio

rūpesčiu kadaise įsteigtas žurnalas tapo baltų kalbų mokslo centriniu leidiniu. Žinoma, jame daugiausia rašo patys lietuvių ir latvių. Tačiau netrūksta ir rusų, vokiečių, amerikiečių ir kt. Šiame numeryje rašo: V. Ambrazas "Lietuvių kalbos priėjimų sakinio struktūra", E. Jakaitienė "Dėl priesaginių veiksmažodžių darybinių reikšmių", V. Urbutis "La. spalgs" reikšmės ir kilmė", V. Grinaveckis "Žem. ieinis, ieinis ir mušiai", Z. Zinkevičiaus "Rytietiškoji XVII a. lietuvių raštų kalba, jos kilmė ir išnykimas" ir kt.

Idomu, kad žurnale yra atspausdinti ir dviejų amerikiečių kalbininkų straipsniai, tai buvusio prof. A. Salio mokinio prof. William R. Chmaltstie raštas, liečiantis išnykusią prūsų kalbą "Old Prussian Comparative in -ais-" ir Chicago universiteto profesorius, kalbininko dr. R. Eric P. Hamp "Lith. liekas".

Recenzijų skyriuje aptariami įvairiomis kalbomis pasirodę leidiniai, liečiant baltų kalbų problemas. Tiek straipsniai, tiek recenzijos žurnale spausdinami autorių originalo kalbomis: lietuviškai, latviškai, rusiškai, angliškai ir kitaip. Plačiau paminėti ir neseniai mirę žymūs baltistai: lenkas Jonas Otrębskis ir latvis Daina Zenzare.

• **TREJI VARTI, 1972 m. lapkričio — gruodžio mėn.** Latvių kalba leidžiamas kultūros žurnalas, kuriame dažnai būna ir mūsų grožinės literatūros vertimų. Redaguoja Alberts Birnbaums, P. O. Box 61, Three Rivers, Mich. 49093. Metinė prenumera ta \$7.00. Administracijos adresas: Treji Varti, P. O. Box 889, East Lansing, Mich. 48823. Šiame numeryje spausdinama Kazimiero Barėno latvių kalbon išversta novelė "Skriningsas".

• **HEIMATGRUSS.** Lietuvos vokiečių kalendorius 1973 metais, Vokietijoje Lietuvos vokiečiai jau eilę metų išleidžia knygos pavado kalendorių, kuriame netrūksta šilto atsiliepiamo apie savo gimtąjį ar savo tėvų kraštą Lietuvą. Leidinys iliustruotas nuotraukomis. Leidinio kaina 3,50 DM. Galima užsisakyti šiuo adresu: Landsmannschaft der Deutschen aus Litauen e. B. e. V. Postcheckkonto Hannover 882 St. W. Germany.

• **Domas Jasaitis, HIPOTERMIJOS FIZIOLOGINIAI PADARINIAI IR JOS PRITAIKYMAS MEDICINOJE.** Lietuvių katalikų mokslo akademija. Atspaudas iš L. K. M. Akademijos Suvažiavimo Darbų VII t. Roma,

Solistė Gina Capkauskienė, neseniai išleidusi savo įdainavimų plokštelę. Solistė š. m. kovo mėn. 4 d. drage su solistu Kaziu Jakučiu dainuos Chicagoje, tradiciniame Draugo literatūros vakare — koncerte (žiūr. kultūrinę kroniką).
Nuotr. Foto Studijos Irene

Filmų įvairumai

Fellini's Roma

STASĖ SEMENIENĖ

Spalvotasis "Fellini's Roma" yra filmas apie miestą, bet tas miestas nėra Roma, kaip turistai ją atmena ir gal norėtų išvysti, bet tai yra Fellinio Roma, taip, kaip antraštė tiksliai nusako. Filmą nėra dokumentinis, nors retkarčiais ir švysteli tokiu.

Federico Fellini pirmą kartą įjungė savo vardą į vieno savo filmo antraštę — "Fellini Satyricon" 1969 metais. O dabar mes turime "Fellini's Roma". Po metų ar kitų jis žada išleisti, dabar jau užplanuotą, "Fellini Casanova".

Vardo panaudojimas antraštėje neatrodo, jog būtų koks įsivaizdavimas ar perdėtas pūtimasis. Anaipol, tai tikrai yra Fellinio Roma, niekieno kito, lygiai taip pat, kaip ir visi jo filmai po "La Dolce Vita" buvo autobiografiniai apmąstymai ar išpažintys iš paties geriausio mūsų laikų režisieriaus pasaulio.

Per visą filmą veriasi lengvas pasakojimo siūlas apie jauną vyrą, vardu Fellini, kuris apleidžia mažą miestelį Rimini ir ateina į didmiestį. Čia jis lieka apglušintas miesčioniškais kūno ir dvasios malonumais. Jis apsigyvena pakvaišusiame pensionate. Jis lėbuoja su kaimynais didžiulėse puotose atvirame ore įkaltuose Romos aikštėse, kai nepakenčiama vasaros kaitra išvaro visus į "piazas".

Visa šita medžiaga yra susukta su didžiai pamėgtu dėmesiu ligi mažiausios smulkmenos. Nerodoma jokių pastangų suriši naują jauną Fellini su patitinkinčiu genijumi, kuris pasirodo filme. Ir atrodo, lyg Fellini, išbaigtas fantazijų prasimanytojas, neišsąugo iš savo jaunystės vyriškumo — jis sukūrė visa tai iš nieko.

Toji autobiografinė medžiaga yra įpinta į pusiau dokumentines scenas, kurios pasižymi nuostabiais žibanciais vaizdais. Filmas atsisveria su milžinišku Romos gatvės judėjimu, visiškai užsikimšusi, kas čia yra tipinga. Šitai virsta kažkuo svarbiu, nes Fellini malonėje tą judėjimą nu-fotografuoti. Jis pagriebia visa tai iš viršaus nuo krano, puikiai valdydamas savo filmavimo aparatą. Akinant lietus su audra

tas vaizdas yra toks puikus ir kartu toks natūralus. Jei Bergman savo filmuose skverbiiasi į asmens vidų vis gilyn ir gilyn, tai Fellini yra džiaugsmingas paviršius ir nenuosaikumo išdystojas.

Fellini vaizdų aiškumas duoda jo filmams savotiškai smalsų ryškumą; jis nesiekia kažko pasakyti, bet suranda būdus pasakyti taip, kad dalykai būtų kuo labiau atmintini. Romos nykimas buvo visada viena jo mėgiamiausių temų. Kas galėtų pamiršti Anitą Ekberg, stovinčią vidury fontano, ar tą ryto procesiją filme "La Dolce Vita"?

Tačiau savo "Romoje" Fellini yra dar labiau tiesioginis, dar labiau grynas. Pvz., ta kelionė patikrinti Romos požemio sistemos, staiga tampa kone antgamtinė, kai darbininkai prasileidžia per požeminę, prieškrustinę laikų kriptą. Freskos ant sienų taip ryškios, lyg būtų tik ką nutapytos. Ir staiga įsiveržęs modernaus miesto oras viską sunaikina.

Roma, tas amžinasis miestas, visada buvo ir begėdiškas ir šventas. Fellini nesigaudoja nei už vieną, nei už kitą. Kur tikrovė, ir kas nėra tikra? Fellini nežino. Ir atrodo, lyg jis tikėtų, kad pati Roma niekad to nežinojo. Tačiau Roma, amžiuose ištvėrė, tikėdamasi kada nors tai sužinoti.

Išvadoje peršasi mintis, kad tai nėra Roma, bet pats Fellini, užsimaskavęs plytose, požemiuose ir griuvėsiuose, ieškas savo kelio tarp kūno ir sielos. Filmas tik suaugusiems, su rezervais.

— o —
SOUTHWEST
FEDERAL SAVINGS
for all your savings needs
3525 W. 63rd Street, Chicago
Phone — 436-4600

Cosmos Parcels Express Corp.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ, UKRAINIJĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGIFTS, INC.

prilima užsakymus dovanų pažymėjimams, automobiliams, šaldytuvams, televizijai, aparatams, radijo transistorsiams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminei ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausiojo įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

488 MADISON AVENUE

Floor 21st

NEW YORK, N. Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

NEW YORK, N. Y. 10003, 39 Second Avenue
NEW YORK, N. Y. 10011, 135 W. 14th Street
BOSTON, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue
BOSTON, Mass. 02127, 389 West Broadway
BUFFALO, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue
CHICAGO, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue
CHICAGO, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street
CLEVELAND, Ohio 44134, 5879 State Road
IRVINGTON, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue
GRAND RAPIDS, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N. W.
HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Avenue
HARTFORD, Conn. 06114, 200 Franklin Avenue
LAKEWOOD, N. J. 08701, 241 Fourth St.
LOS ANGELES, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.
NEW HAVEN, Conn. 06511, 1329 Boulevard
NEWARK, N. J. 07106, 698 Sanford Avenue
PASSAIC, N. J. 176 Market Street
PATERTON, N. J. 07505 — 60 Broadway
PHILADELPHIA, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street
PITTSBURGH, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street
SAN FRANCISCO, Calif. 94115, 2076 Sutter Street
WATERBURY, Conn., 905 Bank Street
WARREN, Mich. 48092, 29200 De Quindre, 1/2 Block North of 12 Mile Road
WOODHAVEN, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave.
WORCESTER, MASS. 01610, 144 Millbury Street
YOUNGSTOWN, Ohio 44503, 309 W. Federal Street
IRVINGTON, N. J. 07111, 1082 Springfield Avenue

Tel.: AL 4-5456
CH 3-2583
LI 2-1767
268-0068
TL 6-2674
BR 8-6966
WA 5-2737
884-1738
ES 2-4685
GL 8-2256
365-5255
246-9274
FO 3-8569
AN 1-2994
LO 2-1446
373-8783
GR 2-6387
Tel.: 345-2028
PO 3-4818
HU 1-2750
FI 6-1571
PL 6-6766

Tel.: 751-6760/1
Tel.: 441-4712
SW 8-2868
RI 3-0440
374-6446

Edmundo Laucevičiaus netekus

(Atkelta iš 2 pusl.)

tuvių kultūros istorijos tyrinėjimus. Popieriaus, knygų aptaisymų ir auksakalystės pažinimas turįs labai didelės reikšmės gilesniam kultūros istorijos pažinimui. Negailestinga mirtis (ir gana ilga liga) per anksti E. Laucevičių atitraukė nuo tų darbų.

Gi jis sakėsi dar galvojęs ir apie tolimesnius darbus, o ypač LDK pinigų kalyklas, amatus, cechus ir kt. Jo darbams tvirtą pagrindą sudarė jo nepaprasta erudicija, kurios, deja, jokie dokumentai, jokie rinkiniai dabar jau neatstos.

J. Dainauskas

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių firmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilmui užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois, 60629
Tel. PROspect 6-8998

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Kambarius apšviesti paveikslų dėma: pritakinėti paveikslams ir skelbimams rėmai metalu apšviesti dėma:
2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258 - 59

WAGNER & SONS

Typewriters, Adding Machines & Checkwriters
Nuomoma — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virs 50m. patikimas patarnavimas
5610 South Pulaski Road
Phone — 581-4111

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1973 METAIS

American Travel Service Bureau, vadovaujamas Walter Rask-Ras, čiausko, 1973 metais organizuoja 12 turistinių ekskursijų į Lietuvą. Lietuvoje visos ekskursijos viešės 10 dienų — Vilniuj, Kaune, Druskininkuose ir Trakuose. Walter Rask-Rasčiauskas, pirmas pradėjęs vežti žmones į Lietuvą, tą darbą sėkmingai tęsia jau 12 metų. Jo ekskursijos tvarkingai suorganizuotos ir vyksta sklandžiai.

Nr. 1 Gegužės 21 d.	15 dienų kelionė	Chicago
Nr. 2 Gegužės 28 d.	16 dienų kelionė (su Leningradu)	Chicago / New York
Nr. 3 Birželio 3 d.	18 dienų kelionė (su Leningradu)	Chicago / New York
Nr. 4 Birželio 25 d.	15 dienų kelionė (su Roma)	Chicago
Nr. 4-A Birželio 25 d.	21 dienos kelionė (su Roma)	Chicago
Nr. 5 Liepos 9 d.	14 dienų kelionė	Chicago / New York
Nr. 5-A Liepos 9 d.	21 dienos kelionė (su Roma)	Chicago / New York
Nr. 6 Liepos 15 d.	14 dienų kelionė	Chicago / New York
Nr. 7 Liepos 19 d.	14 dienų kelionė	Chicago / New York
Nr. 8 Rugpjūčio 1 d.	14 dienų kelionė	Chicago
Nr. 9 Rugpjūčio 13 d.	21 dienos kelionė (su Roma)	Chicago
Nr. 10 Rugpjūčio 22 d.	14 dienų kelionė	Chicago / New York
Nr. 11 Spalio 1 d.	15 dienų kelionė	Chicago
Nr. 12 Gruodžio 19 d.	14 dienų kelionė	Chicago / New York

Prašome iš anksto pasirinkti Jums tinkamą kelionės datą ir registruotis, nes dalyvių skaičius grupėse ribotas. Užregistravusiems bus suteiktos visos informacijos apie kelionę ir reikalingus dokumentus. Kainos ekskursijoms bus paskelbtos greitai laisva.

Įmokėjimas asmeniui \$100.00.

Visais kelionių reikalais prašau kreiptis į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643

TELEFONAS — (312) 238-9787

Taip pat paruošiamie kvietimus giminėms atvykti į Ameriką; teikiame informacijos kelionių reikalais ir visus pasaulio kraštus, parūpiname visas ir bilietus.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING SPACE

6%

INSURED

5%

Mokamas už dviejų mėn. 6% paskaita mokama už investavimo sąskaitą. PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIOUS NUO 1 D. Dividendai mokami kas mėn. ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta.

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėkojame Jums už mūsų parodytą pasitikėjimą. Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.00

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
400 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60628
PHONE: 254-4038

5%

All accounts compounded daily — Passbook Savings paid quarterly

6%

2 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

Kultūrinė kronika

Solistės Ginos Čapkauskienės plokštelė

Pastaraisiais metais puikiai mūsų vokaliniame scenoje užsirekomendavusi solistė Gina Čapkauskienė, gyvenanti Montrealyje, Kanadoje, dabar išėjo ir savo įdainavimų plokštelę. Solistė lygiai gerai reiškiasi tiek kameriniame, tiek operiniame da'navime. Neseniai išleistas jos stereo plokštelės "Gina Čapkauskienė dainuoja". Pirmąją dainį solistė skiria mūsų pačių kompozitorių kūrybai. Čia girdime: A. Kačanausko "Lakštingalę", K. V. Banaičio "Oi nėra niekur", K. V. Banaičio "Už balto stalo sėdėjau", G. Gudauskienės "Oi tu, kregždute", B. Budriūno "Šauksmą", V. Kuprevičiaus "Lakštingalos giesmę" ir V. Jakubėno "Gėlės šieno". Antroje — ne lietuvių kompozitorių dalyje klausomės: A. Campra "Vilijonijos ištėlės", C. Saint — Saens "Lakštingalos ir rožės", M. Sandoval "Be tavo meilės", H. R. Bishop "Vyturėlio dainos", E. Griego "Solveigos dainos" ir J. Strauss "Mėlynojo Duonojaus". Solistei akompanuoja Madeleine Roch. Plokštelės kaina 6 dol.

Malonu prisiminti, kad prieš kelerius metus Chicagoje solistė debiutavo kaip tik "Draugo" literatūrinėje šventėje — koncerte, įteikiant romano konkurso premiją. Šiemet ji vėl grįžta ta pačia proga Chicago. Kovo mėn. 4 d. ji vėl dainuos "Draugo" kultūrinėje šventėje, įteikiant premiją XII "Draugo" romano konkurso laimėtojai Aloyzui Baroniui. Literatūros vakaras ir koncertas įvyks šiemet Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje. Įvykis dar bus ir tuo ypatingas, kad koncerte dainuos ir niujorkietis, pernai Chicagoje nusitebėjęs, Kazys Jakutis. Solistai atliks solo ir duetų numerius. Abu jie šiuo metu jau atsidėję ruošiasi šiam pasirodymui Chicagoje, ir reikia tikėtis, kad tai bus neeilinis įvykis mūsų muzikiname gyvenime.

Nijolės Palubinskienės paroda Clevelande

Šios jaunesniosios mūsų dailininkų kartos atstovės darbų paroda vasario 16 d. atidaryta Artists' Cooperative galerijoje, 12210 Woodland Ave., Clevelande. Paroda galerijoje vyks iki kovo 17. Tuo metu galerijoje bus drauge ir dail. William Martin Jean darbų paroda. Kaip atsimename, praėjusiais metais Nijolės Palubinskienės grafikos darbų paroda buvo Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, ir ji čia laimėjo nemažą pasisekimą.

JAV parama menui

Dideliu tempu auga JAV parama įvairioms menu rūšims. Vadinamas National Endowments for Arts 1966 metais teskyrė tik 1.8 mil. dolerių, o šiais išdo metais, pasibaigiančiais birž. 30 d., skiria net 42.5 mil. dolerių. Šios lėšos paskirstytos taip: muzikai 20.2 mil., teatrui 11.3 mil., filmams, TV, radiui 7.4 mil., šokiams, baletui 7.3 mil., meniniam švietimui 5.6 mil., muziejams 5.1 mil., vaizdiniam menams 4.1 mil., literatūrai 3.4 mil., architektūrai 2.7 mil. dolerių.

UKRAINIECIO MENININKO PARODA

Ukrainiečių modernaus meno instituto patalpose 2247 W. Chicago Ave. Chicagoje, nuo vasario 2 iki vasario 25 d. vyks dail. Archipenko darbų paroda. Atidaryta antradieniais ir penktadieniais nuo 6 iki 9 v., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 11 val. iki 2 v. p. p.

Ši savaitgalį Chicagoje

Antano Skėmos trijų veiksmų drama "Trys apie traukinį" LB Dramos studijos aktorių vaidinama Jaunimo centre š.štadienį 8 val. vak. ir sekmadienį 3 val. popiet.

G. Puccini opera "La Bohème" lietuvių kalba statoma Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje. Spektakliai š.štadienį 8 val. vak., ir sekmadienį 3 val. popiet.

Baltiečių drama Kanados radijo programoj

Lietuviai, latviai ir estai išvairiai Kanadoje, kurių ten prisikaitoma iki 100,000, sudarė Baltic Story Production bendrovę ir pasigarsėjusį dramų rašytoją Len Peterson užsėk parašyti scenarijų, pavaizduojantį jų pastangas išlaikyti savo kultūrinę tradiciją naujojoje žemėje. Rašytojas Peterson yra įgudęs tos srities kūrėjas, parašęs per 1,000 skriptų radijo, televizijos ir scenos reikaliui.

Jis visų pirmą susinėšė gausybę knygų ir įsigilino į tų kraštų studijas. Tada pasitarė su CBC radijo meninių programų tvarkytoju R. Weaver ir dramų režisieriumi J. Bartels ir sukūrė dramatinį veikalą, kurio pagrindinis herojus, atstovaujantis visoms Baltijos tautoms, yra lietuvis Jonas Bielinis, išgyvenantis sunkias emigranto problemas. Veiksmas prasideda laikotarpiu prieš I pasaulinį karą, kada į Kanadą atvyksta Jono žmona. Į tą dramatinį veikalą įvesta humoro, liaudies muzikos, net ir kanklių. Drama pavadinata "The Trouble With Giants". Ji bus perduodama CBC scenoje Toronte vasario 17 d. 8 val. 30 min. (rytų pakraščio standartiniu laiku).

Renoiro kūrinių paroda Chicagoje

Didžiojo prancūzų impresionisto Pierre Auguste Renoir kūrinių pirmą didesnę retrospektyvinę parodą įvyks Chicago menų institute vasario 3-balandžio 1 dienomis. Bus išstatyta apie 90 jo kūrinių, darbu iš 1862-1919 m. laikotarpio. Tai bus pirmoji tokia stambi šio dailininko darbų paroda Chicagoje. Šiai parodai Chicago Menų institutas pasiskolėnė nemažai Renoiro darbų iš kitų žymiųjų Amerikos ir Europos muziejų.

Lenkijos lietuvis — humanitarinių mokslų daktaras

Einografas ir bibliografas Vytautas Armonas, gyvenęs Tomnėje, Lenkijoje, gavo humanitarinių mokslų daktaro laipsnį už disertaciją "Lenkų Jakutijos etnografinių tyrinėjimų istorija 17—19 a.", 311 psl. mašinraštis. Viešas dr. gynimas įvyko Torunės u-tė 1972.XI.20. Vytautas baigė Jėzuitų gimnaziją Kaune, karo metu išvažiavo Lenkijon ir ten baigė u-tą prieš 21 metus. Iš jo literatūrinių darbų žinoma jo 1968 m. "Etnografika Polska, t. XII" studija "Badania nad litewską kulturą ludową w latach 1945-

1965", 40 psl. su bibliografija. Čia jis apžvelgė ir mūsų istorijos darbus. Anksčiau jis buvo paskelbęs studiją apie Oskaro Kolberg lietuvių liaudies dainų tyrinėjimus.

Ketvirtis šimtmečio be Olekos

Aktorius, režisierius, Lietuvos teatro reformatorius Andrius Oleka-Zilinskas mirė 1948 m. vasario 3 d., taigi šiemet sueina 25 m. nuo jo mirties. Nuo mažumės pamėgęs teatrą, šioje šakojė lavinosi įstojęs į S. Stanislovskio Maskvos Dailės teatro studiją. Vaidino Maskvoje, su gastrolemis važinėjo po Europos didmiesčius. Nuo 1929 m. pradėjo savo vaisingą darbą valstybiniam dramose teatre Kaune kaip režisierius ir pedagogas, pastatydamas tokius sunkius veikalus kaip Krėvės Šarūnas, sutraukdamas geriausias aktorių jėgas, 1930-1933 m. buvo viso Lietuvos valstybinio teatro direktorius, iš pagrindų pakeisdamas teatro darbo metodus, juos sumodernindamas. Ugdė dramos, operos, baletu prie-

Linkevičiūtė, Nakas ir Prapuolenis Detroite

(Atkelta iš 5 pusl.)

veiklesnės artikuliacijos aukštesnėse gaidose ir vengti balsių niveliacijos, kad jie nenustotų savo panašumo dėl kritiškos pozicijos išgauti daugiau obertonų. Bernardas Prapuolenis solo atliko iš Ponchielli operos "I Lituani". Minkštos balso atakos panaudojimas buvo garas, ir joje balsas skambėjo maloniai, tačiau kietoje atakoje balsas kiek aštrėk.

Lietuvių liaudies dainos buvo

augli, kad Lietuvos baletas jau 1935 m. galėjo gastroliuoti Londone, Monte Carlo. Isteigė teatro padalinį Šiauliuose. Kviesdavosi užsienio dirigentų, pianistų, smuikininkų. Į spektaklius įsėdau daug gyvumo, suorganizuodamas daug naujų pastatymų.

Išėjęs iš valstybinio teatro, isteigė Jaunųjų teatrą, kuris dėl lėšų stokos negalėjo išlaikyti 1935 m. atvykęs į JAV išjungė į rusų teatro vaidinimus, gastroliuodamas daugelyje didžiųjų miestų. Vadovavo amerikiečių studijai New Yorke, išvesdamas į sceną eilę pastatymų. Dėstė įvairiose dramos ir operos mokyklose. Širdies smūgio ištiktas, mirė teturėdamas 56 m. amžiaus.

OVIDIJIAUS VERTEJAS

Parinktų Ovidijaus eilėraščių, išleistų tokiu pavadinimu atskiru leidiniu, vertėjas Mykolas Duryš-Durickis mirė 1933 m. vasario 1 d., taigi šiemet sueina 40 m. nuo jo mirties. Jis taip pat buvo autorius lotynų kalbos sintaksės ir lotynų kalbos gramatikos, kuriomis naudojosi daugelis Lietuvos moksleivių. Bendradarbiavo periodinėje spaudoje. Buvo gimęs Šeetoje, Kedainių aps. 1887 m. Mokėsi Kaune, Petrapily, studijavo Katalikų universitete Washingtone. Mokytojavo Vilniuje ir Kaune. Buvo Kauno komercijos mokyklos direktorius, Lietuvos universiteto lietuvių kalbos rektorius.

KOSTAS BUTKUS

Tel. PR 8-2781 (778-2781)

TVOROS, LANGAI, DURYS

STOGELIAI, RINOS, APKALIMAI (Siding)

IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI

30% iki 50% nuolaida
Galiau pirkit dalimis ir išmokėtinau
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 S. Western — Tel. GR 6-4421

G E L Ė S

restoravimas, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
BEVERLY HILLS GELYNČIAI
4443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0833

ŠVENTOS MIŠIOS LIETUVIŠKAI

Visos nekeičiamos šv. Mišių dalys yra atspausdintos vienoj labai gražiai išleisto knygėlėj. Su šia knygele kiekvienas gali labai lengvai sekti naująsias šv. Mišias

Kai kunigas ar lektorius atskaito kintamąsias dalis, Jūs šioj naujoj knygelėj galite sekti visas nekintamąsias šv. Mišių dalis. Tekstas stambiomis raidėmis.

Taip pat rasite rinkinį dažniausiai giedamų šv. Mišių metu giesmių.

Užsisakykite šį naują šv. Mišių vadovą lietuvių kalba. Kaina 50 centų. 10% nuolaida, perkant 50 kopijų; 25% nuolaida, perkant daugiau kaip 50.

Rašykite:

DRAUGAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

padainuotos su parodyta jom meilės išgyveno muzikinę mintį, nors le ir lietuvišku koloritu. Jos ne-reikalauja iš vokalistų pompastiškus pastangų, tačiau gerame sugrupavime išryškinta jų skirtinga spalva ir dinamika. Visiems vokalistams linkėtina Teksas Ričardaitis yra didelis ir toliau darbuotis neįsėmiamu vokalistų pasisekimo draugas, turintis gerą techniką ir meninį skoningumą auditorijoms geros muziką. Net lietuviškose dainose giliai tikrąjį grožį ir gerį.

HIGH RATES

5% Per Annum PAID QUARTERLY —AT— 6% Per Annum
Passbook Accounts \$5000 or more Certificates

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASS'N

HIGHEST RESERVES

1071 Archer Avenue

Chicago, Ill. 60632

TEL. — LA 3 - 8248

West of California Avenue

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMAS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

P E T K U S
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TEVAS IR SŪNUS —
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Tel. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

E U D E I K I S
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai
Trys Moderniškos Kopylčios:
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741-2

Laidotuvių Direktorai
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VILginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 8-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

MES TEBEMOKAM

6% už 2 Metų
Certifikatus
(Minimum \$5,000)

5 3/4% už 1 METŲ CERTIFIKATUS (Minimum \$1,000)
Open Mon. 9-8; Tues. Thurs. Fri. 9-5; Sat. 9-1; Closed Wed.

SAINT ANTHONY SAVINGS

1447 So. 49th Court
Cicero, Ill. 60650
TEL. — 656-6336
Joseph F. Gribauskas,
Executive Secretary

PATRIOTIZMO REIKSMĖ

Patriotizmas yra šventas dailas, bet su šventais dalykais taip pat galima muštis, kaip ir su nešventais. Patriotizmas atlieka didelių žygių, apie juos visi žinoma, bet patriotizmas reikalingas ir kitiems, mažiau svarbiems žygiams atlikti.

Su patriotizmo pagalba galima savo artimui užvožti per sprandą, teigiant, kad jis yra koks nors raudojantis draugas. Su patriotizmo pagalba galima suvartoti visus į koki nors parengimą. Jei neišigerti ir pasižinti, tai neremi lietuviško reikalo. Patriotizmo varden galima įkisti pirkevių pavėkslą, kuris gal šimtu procentų ir nenuša menišku. Patriotizmo varden galima sukviešti žmones į pikniką arba nusižinti juos į kokią vasarvietę patostogauti.

Patriotizmo varden galima savo mielą artimą sukalti į žemę visais būdais. Jei tu nevalgai cepelinų, tu nesi patriotas, arba jeigu valgai cepelinus, taip pat nesi patriotas, nes nori tik pabrėžti savo tuščią patriotiškumą.

Patriotizmo varden galima pagerinti meną, raštą, muziką, šokį ir dainą. Va, jeigu jau ir ne labai kaip pavyko kalba, šokis ir daina, bet jei patriotizmo vardu buvo atlikta, galima dėl to neįkyti. Jeigu kas kokią nors šunę iškrėtė, patriotizmo vardu galima jam atleisti, o reikalui esant,

patriotizmo vardu galima ir į kailį įkirsti. Kai kas teigia, kad būti patriotu gana sunku, kad būti patriotu reikšia aukotis. Mūsų nuomone, patriotu būti visai nenkenkia, patriotizmas žmogų dažnai apsaugo nuo įvairių keblumų.

Patriotizmo varden vienas okupantui maskolišką batuką bučiuoja ir bizūniui pagarbą reiškia, o kitas patriotizmo varden pripažįsta, kad kolchoze lietuviui gspadoriui geriau, nes pima jis rūpinosi, kur parduoti bekonus, žaisis ar grūdus, o dabar sau valdžia taip gražiai viską paima, kad net miela, nuo visokių žiaurių rūpesčių apsaugodama.

Patriotizmo varden galima eiti į bažnyčią, ir patriotizmo varden galima neiti, teigiant, kad ten nieko nėra lietuviško. Patriotizmo varden galima net ir žmogų kapuose vienaip ar kitaip palaidoti. Žodžiu, patriotizmas yra nuostabi žmogaus gyvenimui palankus reikala, ir mes siūlome būti visiems patriotais ne todėl, kad vertinga, bet ir todėl, kad naudinga. Na, žinoma.

O kai jau viskas labai pabosta, Tai pagalvėlė imki šilkinę, Ir prie jos švelniai pridėjęs skruostą, Garsiai užknarkį užu tėvyne.

P. D.

Dora tarybinė karvė yra su trimis tešmenėmis, kad galėtų išpildyti penkmečio planą. Leninės karvės nėra kokios kapitalistinės šliundros. Su vienu tešmeniu, bet su dvylika spenių, kad ištikimai tarnautų tarybinio ūkio statybai. Kas paneigia tokių karvių buvimą, tas šmeižia tarybinį rojų.

Pasipuošimo auka

— Och, tie prakeikti plaukai! Vietoj rudų tapo juodais. Ir būtent tada, kai turi ateiti įsi... O perdažyti jau nebespėsiu — nebėra kada. Reikia juos supurenti. Kur čia buvo mamos lakas. Tai šampūnas. Čia... Ne, ne, tai. Aha, štai kur lakas!

O ką daryti su blakstienomis ir antakiais? Šiaubas! Kur pincetė? Kur žirkulės? Kur tušas? O iš kur čia ta liguista veido spalva? Ach, mama, mama, kur tavo rausvoji pudra?

Žinau, žinau, kad turint septyniolika metų dažytis nereikia. Bet kas šiandien ateis įsi. — Kas gi tai? Skambutis? Nejaugi jis?

Jis! Atejo! Su gelėmis. — Atleiskite, madam, aš, tur būt, pataikiau ne į tą aukštą. Man reikalinga viena mergaitė tokia blondinukė, bet ji, matyt, gyvena vienu aukštu aukščiau.

Dievė mano, jis manęs nepažino. Ir nuėjo! Ar norėjau sušukti, kad tai aš, bet pro tuos lipnius lūpus dažus nepraspūdo nė vienas žodis.

V. S.

ABEJINGUMO PASEKMĖS

Technika dažnai vaikoja Ne nuo svorių didelių — Nuo nemačiusių remonto Mūsų kaimiško kelių.

I KAIRE IR I DEŠINĖ

Ak tos prekės! Kas sugaudys Jų nežinomus kelius. Vienas svotas, antras draugas... ir pirkėjui nebekliks.

L. Vainikonis, "Valstiečių Laikraštis"

— Žinoma, kas už 18 eilučių eilėraščių laimi 500 dolerių premiją, tas jau gali išdidžiai papūsti uodegą.

Br. Raila

"Keliavimas lektuvais yra labai patogus, greitas ir gana malonus, ypač, kai esi gražių hostesių gerai prižiūrimas".

Ant. Laukaitis

— "Aš vis džingiaus, pastebėdama, kad vis rečiau jaunos merginos krauna plaukus pėdos aukštumu į viršų. Greičiausiai nusibodo joms būti perkūnsargiais."

Marija Eivaitė

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAI

Ateitininkų Chicagoje

"Tai šokom kone viens ant kito, sušilę, išprakaivę, mynėm viens kitam kojas ir alkūnėm kojom. Per pertrauką atėjo mano sesuo, liūdnai klausdama, ar neturiu adatos su siūlu, nes per tą stumdymąsi jos bliuskos rankovė buvo nuplėšta".

"Kažkas, kažkur tarė sveikini-mo žodį, bet per tą triukšmą aš nenugirdau, kas ir ką sakė. Po to buvo duotas įsakymas, kad per penkias minutes kiekvienas turi kiekvieną Naujųjų Metų atvykimo progą su bučiu pasveikinti. Na, ir skubėjo visi kuo daugiau sia bučių išdalinti. Kas tą kontestą laimėjo, nežinau, bet kandidatų į laimėtojus buvo daug".

"Buvo ir tokių, kurie vis galvojo, kad tos pirmosios penkios naujųjų metų minutės, skirtos ypatingam pasisveikinimui, dar neprabėgo, ir ceremonijas tęsė toliau".

Marija Eivaitė

Los Angeles

"Rožinį optimizmą kelia ir įspūdinga Naujųjų Metų sutikimo statistika. Mūsų kolonijoje tautiečiai tą naktelę per naktelę išuštino apytikriai 555 šampūno butelius, daugiausia su Cold Duck etiketėmis ir negarsiai šaudančiais kamščiais. Kiek išgėrė kitokio bi-ralo, sunku pasakyti, nes daug kas salėse "nelegalias" kvartas traukė iš po stalo (tokiu būdu pigiau)".

Pr. Visvydas

Laikas ir žmonės

— Tas už nusikaltimą užmo-kėjo gyvybę, o šitas gavo kara-liaus vainiką.

Juvenalis

— Gera matau ir pritariu, ta-čiau einu kitur. — Ovidijus

— Malonu yra laiku pakvai-lioti. — Horacijus

— Reti laimingi laikai, kada gali jausti, ką nori, ir kalbėti, ką jauti. — Tacitas

— Niekados nebuvo nei vieno poeto, nei oratoriaus, kuris ką nors laikytų geresniu už save. — Ciceronas

— Istorija kartojasi, bet kainos dvigubėja. — Žmogus yra kaip laivas, kai jis patenka į rūkus, garsiau šaukia.

FILMŲ SUKANT

Sukant filmą, direktorius nori gerai susukti gatvės muštynes. Jis pasako aktorui:

— Štai, ten eina vyras su žmo-na. Tu užkabink žmogą ir, kai vyras tave puls, aš pradėsiu filmuoti.

Aktorius nueina prie poros ir sako:

— Tavo žmona labai nesko-ningai rengiasi.

Vyras pasižiūrėjo ir pasakė žmonai:

— Matai, aš taip tau irgi sa-kiau.

KO PAVYDI VYRAI

"Eretas buvo ir tebėra labai gražus vyras. Sakykite tiesiai ir be svyravimų — tai gražulis pil-na žodžio prasme. Ne tik Salomė-jai Nėris jis buvo žavingu princu, bet ir šimtams moterų. O vyrai pavydėjo jam jo garbanų".

Dr. G. Valančius

— "Tačiau lieso kūno traukiama konkė, nei "Metropolio" viešbučio kiaurom grindim laks-tančios žiurkės Ereto neišgąsdi-no".

Dr. G. Valančius

"Mėgstu ir diletantų meną, nes iš jo galima pasimokyti, kaip ne-reikia d'rbti".

Dail. V. Vizgirda

"Kai žmogus yra išteikėjęs, — priėjau griežtoکو nuosprendžio, — jis yra tarytum negyvas žąsinas".

Danguolė Sadūnaitė

— "Glostyk gaidį, kiek nori, kiaušinio vis tiek nesudės".

"Tėvyne"

SAŽINĖS BALSAS

Woter buvo patrauktas teis-man už papirkimą balsavimo.

— Tu gavai 25 dolerius, kad balsuotum už demokratų — klausia teisėjas.

— Taip, ponas teisėjau! — Bet po to paėmė 35 dolo-rius iš respublikonų, — sako teisėjas.

— Taip, — prisipažįstu.

— Tai už ką gi tu pagaliau balsavai?

— Kaip tai už ką? — nuste-bės klausia kaltinamasis.

— Aš balsavau pagal savo są-žinės balsą.

SMUKAS IR SUO

Berniukas mokosi groti smui-ku, išgirdęs muziką, šuo veran-doje pradėjo kaukti.

— Dėl Dievo meilės, tu pra-dėk groti tai, ko šuo nežino, —pa-sakė teta.

LAIMINGAS VAIKAS

Mažas sūnus vakare plaunasi kojas.

— Mama, klausia jis, ar tu pa-tenkinta, kad aš ne arklys?

— Taip, atsako nustebusi mo-tina.

— Ir aš patenkintas. Jeigu aš būčiau arklys, man tektų plauti keturias kojas.

BERNIUKAS IR TETA

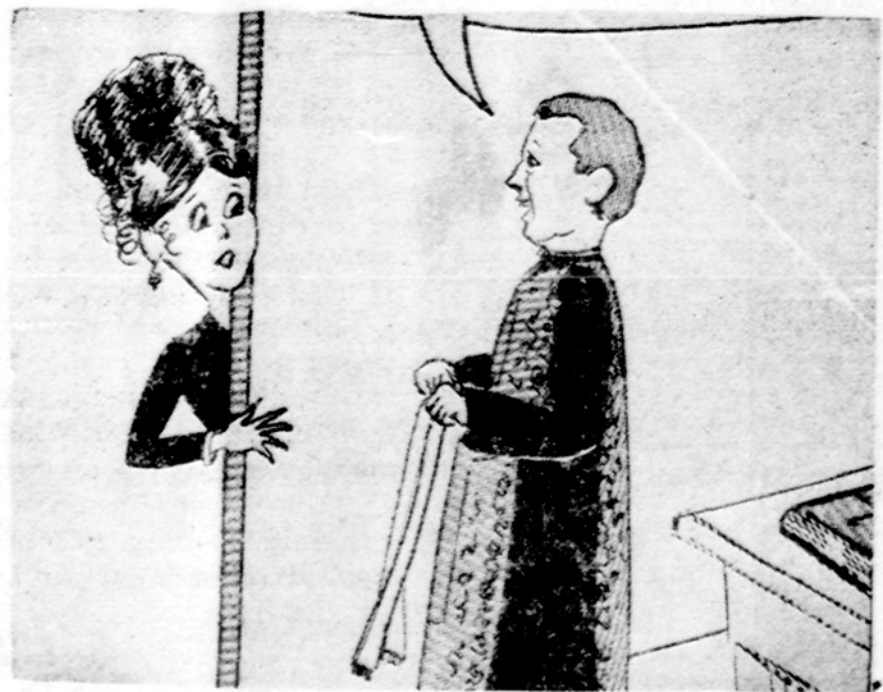
Apankijusi seserį, teta grįžta namo ir sako berniukui: Tu da-bar mane palydėsi į stotį.

— Ne, negalėsiu, — atsako berniukas, — kai tik tu išeisi, mes pradėsime valgyti.

Skirtumas

"Sakyti, kad Solovjovas su Šal-kauskiu yra Rytai, o Bergsonas su Eretu — Vakarai, bėra tik nie-ko nebeapasakanti frazė, nes tarp jų bėliko nė ką daugiau skirtu-mo, kaip tarp Labanauskaitės ir Krupavičiaus".

Dr. G. Valančius

— Kunigėli, ar nuodėmė, kad aš žiūrėdama į veidrodį didžiavausi, kad esu graži.

— Ne, ne, apsirikimas nėra nuodėmė.

BORMANŲ PERTEKLIUS

Bormanų perteklius — 20 18 pt

Paskutiniaisiais 27-neriais me-tais Hitlerio pavaduotojas Mar-tynas Bormanas vis būdavo linksniuojamas kaip dar labai gyvas ir besiverčias gana gerai įvairiuose kraštuose ir įvairiau-siose valstybėse. Deja, girdi, ligi šiol tik Kanada buvusi išskirta iš šios garbės. Čia Bormanas niekad nesilankęs, ir Kanadai nebuvę lemta pakliūti į didžiųjų valsty-bių spaudos puslapius.

Tuo reikalu Gary Lautens, net-gi, padaręs konkrečių žygių. Kad išaiškintų priežastį, kodėl Kanada vis užmirštama — vis apleidžia-ma, jis kreipėsi į Martin Bor-man Industries, Limited prezi-dentą:

Ar tai esąs tik neapsižiūrėji-mas, ar tiesiog samokslas laikyti Kanados vardą už sensacingu antraščių ribos.

— Aš galėčiau užtikrinti, kad šiame atvejuje prieš Kanadą nė-ra jokio asmeninio nusistatymo, prezidentas užtikrinęs. —Nelai-mei ponas Bormanas ligi šiol bu-vęs labai užimtas, bevykdydamas asmeniškus pasirodymus ir susiti-kimus visame šios žemės globe.

— Aš buvau truputį skeptiškas tuo reikalu, — prisipažinęs To-ronto kolumnistas. — Ypač tais atvejais, kada ponas Bormanas, kaip buvo pranešinėjama, besąs Argentinoj, Čilėj, Paragvajuje, Rytų Vokietijoje, Lenkijoje ir kitur, visur tą pačią savaitę.

— Matote, ponas Bormanas pasidarė toks populiarus pasaulyje po 2-rojo karo, kad jis jokiū būdu nebegalėjo visų užkvietimų išpildyti.

Tai, nenorėdami apvilti visu knygu autorių, žurnalistų ir kito-kių sensacijų gaudytojų, jie buvę priversti pasamdyti eilę pono Borman antrinkų. Tuos antri-ninkus —jie vadina pono Bor-mano pagalbininkais.

Šiandien jie turį tarnybines pareigose 97 Martinus Bormanus,

o kiti 11 antrinkų tai serga slo-gomis, tai atostogose ir t. t.

— Tad, savaime aišku, jūs ga-lėtumėt jų vieną atsiųsti ir Ka-nadon, — maldaute maldavęs Gary Lautens.

Labai gaila, bet šiuo metu visi užimti užsakymais. Vėliau mes gal galėtume jums pasiųsti vieną antrinką bent pusdieniui, kad jis ten popietiniu metu galėtų viešumai pasirodyti aerodrome ar kurioj nors ryškesnėj Toronto aikštėj, o vėliau — ir vėl atgal. Tai, girdi, kainuotų jums 5,000 dol., plus išlaidos.

— Tai per daug pinigų, — nu-simines Lautens.

— Nemanyčiau, — taręs fir-mos prezidentas. — Jeigu jūs no-rite Kanados vardą išsprauti į di-džiųjų laikraščių didžiausias an-traštes, jums tai apsimokėtų...

Paruošė p. a.

Moderniąją techniką pavergtoj Lie-tuvoj liudija šis modernus pro-sas, kurį stachanovietis šiupėliuoja an-gliai.

— Nuo pat mažumės aš vis la-bai mėgau mergaičių ir vėliau moterų draugystę, protarpiais vertindamas jų skaislybę, protar-piais ir paslydimus.

Br. Raila

SPYGLINKAI RASO

— Mediciniškos tiesos. Dažnai skaitome spaudoje ir girdime per radiją tokias, moksliška termino-logija tariant, mediciniškas tiesas: Sklerozė smegenyse žmogų pa-verčia kopūsto galva. Kai smege-nys galutinai sunyksta, tada žmogus ima niekus kalbėti ir taip visiems įkyrėjusias tiesas ima kar-toti be galo ir be krašto. O taip atsitinka dėl emocijų — jausmų darnos nebuvimo ir dėl pletkų.

Taip būna skelbiama spaudo-je ir per radiją, o po to, kas jau buvo rašyta ir sakta, vėl karto-jama ir kartojama. Gerai, kad čia pat būna ir išėjimas tiems me-diciniškiems patarimams netikė-ti.

Kopūsto Kotas

TRŪKSTA AIŠKUMO

— Jūs tvirtinate, kad jūsų vy-ras miegodamas kalba. Tokia li-ga sunkiai pasiduoda gydymui, — sako gydytojas.

— Daktare, aš nenoriu jo išgy-dyti, tik duokite jam tokių vaistų, kad jis miegodamas kalbėtų tru-putį aiškiau.

— "Nuosmūkis neišvengiamai suklesti, kada menu besidominti visuomenė susižavi bet kokiais pa-tepliojimais".

Dail. V. Vizgirda.

MINTYS PRAKALBOMS PAGERINTI

— Visą pasaulį prilaiko gra-vitacijos jėga, tik kelnes dar rei-kia prilaikyti ir diržu.

— Gyvenime dažnai būna kaip ir sode: kas perdaug šako-jasi — apkarpomasi.

— Ir kasdien valgydamas viš-tieną, kiaušinių dėti neišmoksi.

— Tik rožės ir neseniai gimę paršiukai būna rožinės spalvos.

— Filosofas yra toks asmuo, kuris aiškina žmogui tokias bėdas, kokių šis iš viso neturi.

— Demokratiškas kraštas yra toks kraštas, kur žmonės sako, ką

— Autoriaus ir kritiko nuo-nori, negalvodami. monės sutapo: kritikui nepatiko romanas, autoriui — recenzija.

— Jokia moteris nepavers vy-ro kvailiu be jo paties bendra-darbiavimo.

— Kol mokyklose bus egzami-nai, tol ir valdiškos mokyk-lose bus meldžiamasi.

— Dykūnai visada paveržia moteris iš darbščiujų, o ne atvirks-čiai.

— Ir nauja šluota pati nešluo-ja.

— Gamta nemėgsta tuštumos: kai galvoje nėra smegenų, ją užpildo pavydas.

— Geriau pačiam muštis i krūtinę, negu nuo kitų gauti per nugara.

— Šuo gali padaryti kiauyls-tę, kiauulė — šunybe, o žmogus — ir kiauylstę ir šunybe.

VILA PRIEŠ AUŠRĄ

Antai pažvelki, tai mano vila
Dunkso tarp medžių placiai,
Vieni nukrinta, kiti pakyla,
O kiti miega saldžiai,
Kur gi tas garsas, kuriuo skambėjai,
Kur tie šokėjai, kur tie gerėjai,
Kur tavo, vila, tie spinduliai,
Kurios skleidė Lietuvai, mūsų tėvynei.

Kroviau į vilą ir vis žiūrėjau
Pro placių langus į oldsmobilį,
Velniop, visokie aukų rinkėjai,
Numetu centą ir tegu tyli,
Nes mano vila šviečia tačiau
Už mano pačio plikę skaisčiau.

Sąskaitos banke kasdieną kyla,
Šviečia tėvynei ta mano vila,
Ir todėl niekam nieko neduosiu,
Nebūsiu kokios ten sąrašuose
Greit bėga metai, ir laikas teka,
Rimti graboriai patyloom šneka,
Ir nebereikia man mano vilos,
Galit sodinti nors ir ant ylos.

Miklas Mužikas